SLOVENIAN WORLD CONGRESS

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

III. Konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije

23. september 2022
Ljubljana
Atrij ZRC SAZU

E-ZBORNIK
Ljubljana 2022

SLOVENIAN WORLD CONGRESS

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

III. KONFERENCA SLOVENSKIH GLASBENIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, 23. september 2022

III. KONFERENCA SLOVENSKIH GLASBENIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, 23. september 2022

Kazalo

Uvodna slovesnost, pozdravni nagovori gostitelja in gostov
Opening Ceremony, Welcome Addresses 13

Uvodno predavanje
Keynote Address 25

Glasba in posel
Music and Business 31

Glasba in diplomacija
Music and Diplomacy 55

Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije:
Bogate glasbene poti
Presentation of Slovenian Musicians from Slovenia and Abroad:
Rich Musical Careers 85

Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije:
Mladi talenti
Presentation of Slovenian Musicians from Slovenia and Abroad:
Young Talents 99

Program

PETEK, 23. SEPTEMBER 2022

09:00 – 09:30 Prihod in registracija udeležencev

09:30 – 10:10 **Uvodna slovesnost, pozdravni nagovori gostitelja in gostov**

- **Boris Pleskovič**, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa
- **Matej Arčon**, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu
- **Peter Baroš**, svetovalec na Ministrstvu za kulturo

Pozdravne besede častnega pokrovitelja:
Peter Štih, predsednik SAZU

Umetniški program:
Kvartet klarinetov Slovenske vojske

10:10 – 10:30 **Uvodno predavanje**

Glasbena matica Ljubljana – na plemenitih temeljih zgrajena prihodnost

- **Veronika Brvar**, Glasbena matica Ljubljana in Mojca Kovačič, Glasbeno narodopisni inštitut ZRC SAZU

10:30 – 10:45 Odmor

10:45 – 12:15 **Glasba in posel**

Predsedujoči: **Tomaž Simetinger**, Zveza kulturnih društev Slovenije

- **Tomaž Simetinger**, Zveza kulturnih društev Slovenije: *Glasba, zdravje in nove karierne priložnosti*
- **Gal Faganel**, Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, Slovenija: *Več kot talent – ključne neglasbene veščine*
- **Maja Cerar**, Columbia University, ZDA: *Glasba in interdisciplinarne izmenjave (na daljavo)*
- **Klementina Milošič**, Round Hill Music, ZDA: *Osnove glasbenega posla in glasbena promocija (na daljavo)*
- **Jernej Bervar**, ZDA: *Osnove glasbenega posla in socialni mediji (na daljavo)*

12:15 – 13:15 Odmor za kosilo

13:15 – 14:45 **Glasba in diplomacija**

Predsedujoča: **Veronika Brvar**, Glasbena matica Ljubljana

Uvodno predavanje:
Jan C. Henneman, Nizozemska:
Glasba in diplomacija

Sodelujoči:

- **Tone Kajzer**, ZDA: *Glasba kot izraz identitete in instrument javne diplomacije (na daljavo)*
- **Valentin Inzko**, Avstrija: *Vloga glasbe v diplomaciji*
- **Tina Žerdin**, Slovenija / Avstrija: *Glasba kot univerzalni jezik, v kriznih in manj kriznih časih*

14:45 – 15:00 Odmor

15:00 – 16:10 **Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije: Bogate glasbene poti**

Predsedujoči: **Aleksi Jercog**, RAI slovenski program, Italija

Sodelujoči:

- **Jože Vidic**, Slovenija: *Slovenski oktet skozi prizmo časa*
- **Manuela Rojec**, Slovenija: *Tartinijevo leto*
- **Alfi Nipič**, Slovenija in **Aleksi Jercog**, Italija: *Na poti sedemdeseti obletnici Avsenikove glasbe*

16:10 - 16:20 Odmor

16:20 – 17:30 **Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije: Mladi talenti**

Predsedujoča: **Elvira Hasanagić**, Slovenija / Nemčija

Sodelujoči:

- **Petra Kovačič**, Dunajska državna opera in Dunajska filharmonija, Avstrija: *Od Tolmina do Dunaja*
- **Lucija Krišelj**, Orkester Tonhalle Zürich, Švica: *Moja pot*
- **Iztok Hrastnik**, Dunajska državna opera in Dunajska filharmonija, Avstrija: *Glasbena izobrazba v Sloveniji*
- **Jaka Mihelač**, Berlinska državna opera, Nemčija: *Opera na odru in opera zunaj njega*
- **Ema Bajc**, Bremer Philharmoniker, Nemčija: *Flavta in jaz (na daljavo)*

17:30 – 17:45 **Zaključki konference**

- **Veronika Brvar**, Glasbena matica Ljubljana in **Boris Pleskovič**, Svetovni slovenski kongres

17:45 – 18:45 **Ogled »glasbene Ljubljane«**

Vodeni ogled po znamenitostih Ljubljane, ki so zaznamovale njeno glasbeno zgodovino in sedanjost.
Vodi: **Veronika Brvar**

20:00 **Koncert slovenskih samospevov ob 150. obletnici ustanovitve Glasbene matice ljubljana**

Nastopajo:

- **Nada Tavčar**, Italija, sopran,
- **Sara Briški Cirman**, Slovenija, mezzosopran
- **Andrej Rustja**, Italija, tenor
- **Nadia Magister**, Argentina, mezzosopran
- **Marko Ferjančič**, Slovenija, bariton
- **Katarina Zorec**, Slovenija, sopran
- **Nadia Ternifi**, Slovenija, sopran
- **Vladimir Mlinarić**, Slovenija, klavir

Program

FRIDAY, SEPTEMBER 23, 2022

09:00 – 09:30 Registration

09:30 – 10:10 **Opening Ceremony, Welcome Addresses**

- **Boris Pleskovič**, President of Slovenian World Congress
- **Matej Arčon**, Minister for Slovenians Abroad
- **Peter Baroš**, Adviser to the Minister of Culture

Welcome Address of Honorary Sponsor:
Peter Štih, President of SASA

10:10 – 10:30 **Keynote Address**

Glasbena matica Music Society - Future built on noble foundations

- **Veronika Brvar**, Glasbena Matica Ljubljana Musical Society in **Mojca Kovačič**, Institute of Ethnomusicology ZRC SAZU

10:30 – 10:45 Coffee Break

10:45 – 12:15 **Music and Business**

Chair: **Tomaž Simetinger**, Zveza kulturnih društev Slovenije

Speakers:

- **Tomaž Simetinger**, Zveza kulturnih društev Slovenije: *Music, healt and business*
- **Gal Faganel**, Academy of Music, University of Ljubljana, Slovenia: *Beyond talent – crucial non-musical skills*
- **Maja Cerar**, Columbia University, USA: *Music and interdisciplinary exchange (on-line)*
- **Klementina Milošič**, Round Hill Music, USA: *Music business 101 and social media promotion (on-line)*
- **Jernej Bervar**, USA: *Music business 101 and social media promotion (on-line)*

12:15 – 13:15 Lunch Break

13:15 – 14:45 **Music and Diplomacy**

Chair: **Veronika Brvar**, Glasbena matica Ljubljana Music Society

Keynote speaker:
Jan Henneman,
Netherlands: *Music and diplomacy*

Speakers:

- **Tone Kajzer**, USA: *Music - Expression of identity and instrument of public diplomacy (on-line)*
- **Valentin Inzko**, Austria: *The role of music in diplomacy*
- **Tina Žerdin**, Slovenia / Austria: *Music as universal language, in times of bigger or lesser grade of crisis*

14:45 – 15:00 Coffee Break

15:00 – 16:10 **Presentation of Slovenian Musicians from Slovenia and Abroad: Rich Musical Careers**

Chair: **Aleksi Jercog**, RAI slovenian program, Italy

Speakers:

- **Jože Vidic**, Slovenia: *The Slovene octet through the prism of time*
- **Manuela Rojec**, Slovenia: *The year of Tartini*
- **Alfi Nipič**, Slovenia and **Aleksi Jercog**, Italija: *On the way to the 70th anniversary of Avsenik's music*

16:10 - 16:20 Break

16:20 – 17:30 **Presentation of Slovenian Musicians from Slovenia and Abroad: Young Talents**

Chair: **Elvira Hasanagić**, Slovenia / Germany

Speakers:

- **Petra Kovačič**, Vienna Philharmonic, Austria: *From Tolmin to Vienna*
- **Lucija Krišelj**, Tonhalle-Orchester, Zürich, Switzerland: *My journey*
- **Iztok Hrastnik**, Vienna Philharmonic, Austria: *Music education in Slovenia*
- **Jaka Mihelač**, Berlin State Opera, Germany: *Opera before and after the curtain call*
- **Ema Bajc**, Bermer Philharmoniker, Netherlands: *The flute and I*

17:30 – 17:45 **Closing Session**

- **Veronika Brvar**, Glasbena matica Ljubljana Music Society and **Boris Pleskovič**, Slovenian World Congress

17:45 – 18:45 **Guided Tour »Musical Ljubljana«**

Sights of Ljubljana that marked its musical history and present
Guide: **Veronika Brvar**

20:00 **Concert on the Occasion of the 150th Anniversary of Glasbena Matica Music Society**

Performers:

- **Nada Tavčar**, Italy, soprano
- **Sara Briški Cirman**, Slovenia, mezzosoprano
- **Andrej Rustja**, Italy, tenor
- **Nadia Magister**, Argentina, mezzosoprano
- **Marko Ferjančič**, Slovenia, baritone
- **Katarina Zorec**, Slovenia, soprano
- **Nadia Ternifi**, Slovenia, soprano
- **Vladimir Mlinarić**, Slovenia, piano

Uvodna slovesnost, pozdravni nagovori gostitelja in gostov

Opening Ceremony, Welcome Addresses

dr. Boris Pleskovič
Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Spoštovane udeleženke in udeleženci konference glasbenikov, drage glasbene ustvarjalke in ustvarjalci.

Pred nami je III. konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije. To je že 43. vseslovensko strokovno srečanje, ki ga organizira Svetovni slovenski kongres (SSK), tokrat v sodelovanju z Glasbeno matico Ljubljana in Glasbenonarodopisnim inštitutom ZRC SAZU. Letošnje srečanje glasbenikov zaznamuje 150-letnica ustanovitve Glasbene matice Ljubljana. Konferenca predstavlja prizadevanja, da se slovenska glasbena umetnost vzpostavlja kot vrhunska, dinamična in pestra umetniška praksa doma in po svetu.

Za glasbo so že zdavnaj zapisali, da ne pozna meja, da glasba govori en jezik, ki ga razumejo povsod po svetu. Toda v vsaki glasbeni govorici so sledi človekove in narodove duše. Slovenci te sledi puščamo povsod po svetu. Praktično po vsem svetu delujejo slovenski skladatelji in dirigenti, na svetovnih odrih pa lahko vidimo imenitne slovenske pevce. Ponosen sem, da premore Slovenija tako veliko število odličnih glasbenih ustvarjalcev, ki se lahko kosajo v svetovnem merilu.

Glasba in pesem sta pomembni sestavini naše nacionalne kulture in identitete, ki se pogosto prepletata. Slovenska pesem in glasba sta spremljali naše izseljence na njihovi poti v svet – krajšali sta jim čas, blažila njihovo domotožje in združevala med seboj mlajšo in starejšo generacijo. Upam, da

bo to srečanje podobno prispevalo k povezovanju in dialogu med slovenskimi glasbenimi umetniki. Dialog je tisti, ki nadgrajuje naše misli, ideje in širi našo ustvarjalnost. Na konferenci slovenskih glasbenikov pa odpira možnosti, da se slovenskim glasbenim ustvarjalcem in poustvarjalcem, zborovodjem, pedagogom in tudi drugim glasbenim delavcem približa trende iz tujine in utre pot v svetovni glasbeni prostor, v katerem lahko zastopajo ter predstavljajo izjemno slovensko glasbo.

To srečanje je hkrati tudi priložnost za vse tiste Slovence in Slovenke, ki glasbo ustvarjajo na različnih koncih sveta. Je priložnost za boljšo prepoznavnost teh umetnikov in njihovih del doma, kakor tudi vzpodbuda za uporabo njihovih nastopov v slovenski diplomaciji.

Konferenčni del srečanja bo obsegal tri tematske sklope: »Glasba in posel«, »Glasba in diplomacija« in »Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije«, ki bo razdeljen na dva tematska podsklopa: »Bogate glasbene poti« ter »Mladi talenti«. Sklepnemu delu konference bo sledil zanimiv vodeni ogled po glasbeni Ljubljani, skupno srečanje pa bomo zaključili z večernim koncertom v počastitev 150. obletnice Glasbene matice Ljubljana.

Zahvaljujem se akad. prof. dr. Petru Štihu, predsedniku SAZU, za prevzem častnega pokroviteljstva konference. Poleg tega se želim zahvaliti vsem članom programskega odbora, ki so s svojimi nasveti in dragocenimi izkušnjami sooblikovali program. Za sodelovanje bi se rad zahvalil Glasbeni matici Ljubljana in Glasbenonarodopisnemu inštitutu ZRC SAZU in ter vsem uglednim predavateljem, ki ste podarili svoj čas in talente za uspeh tega srečanja. Zahvala gre tudi Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki finančno podpira strokovne konference ter Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU), ki nam je prijazno odstopila prostore za današnji dogodek. Nenazadnje hvala tudi strokovnim sodelavcem Upravne pisarne SSK za odlično logistiko: glavni sekretarki Sonji Avguštin Čampa, Nini Frlan in Luki Klopčiču.

Vsem vam želim uspešno strokovno delo v želji, da bi spoznanja in dognanja konference s pridom uporabili tudi pri svojem delu. Veseli bomo vaših konkretnih predlogov in novih pobud na področju povezovanja slovenske glasbene ustvarjalnosti. Tistim, ki prihajate iz tujine želim, da bi v Sloveniji lahko doživeli čim več prijetnih trenutkov in se, kot nastopajoči, kmalu vrnili. Vedno boste dobrodošli.

Matej Arčon
Minister Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Spoštovane rojakinje in rojaki, spoštovani častni gostje, spoštovani organizatorji III. Konference slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, cenjene dame in gospodje, dovolite mi, da vas toplo pozdravim v imenu Vlade Republike Slovenije, v imenu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter v svojem imenu. Želim izraziti iskreno zahvalo Svetovnemu slovenskemu kongresu, Glasbeni matici Slovenije in Glasbenonarodopisnemu inštitutu ZRC SAZU za skrbno organizacijo tega srečanja.

Veseli me, da lahko ob tej priliki, tudi jaz temu plemenitemu dogodku dodam svoj drobni kamenček v mozaiku širšega kroga slovenskih glasbenih strokovnjakov, ki ste se tukaj zbrali z namenom izmenjave izkušenj in krepitve pretoka glasbenega znanja v slovenski prostor in na tuje.

Glasba je življenjskega pomena v različnih trenutkih človekovega obstoja, tako v življenju posameznika kot celotnega naroda - razveseljuje in budi optimizem, obenem pa nas tudi pomirja in nam daje pogum za življenje. Kot je nekoč dejal Beethoven: »Glasba ima moč, da spreminja svet.«

Kulturna dejavnost slovenskih glasbenih in pevskih društev po svetu, v zamejstvu in v matični domovini, pooseblja naše iskreno hrepenenje, da bi slovenska melodija in pesem še dolgo zveneli v vsaki slovenski duši. Glasbeno ustvarjanje in izražanje predstavlja namreč pot, ki v duhu na skrivnosten način povezuje osebe in dogodke, sedanjost in preteklost v nedeljivo enost; meje in delitve med ljudmi tako vsaj začasno izginejo. A

tudi potem občutek povezanosti ostaja za vedno zapisan v lepem spominu. Tako nas naša skrb in požrtvovalnost za ohranitev slovenske glasbene kulture, ne glede na časovno in prostorsko odmaknjenost, intimno povezujeta med seboj in s skupno deželo naših prednikov - Slovenijo.

Ob tem bi želel spomniti, da temelji slovenske samostojnosti, neodvisnosti in državnosti segajo daleč v preteklost, in da sta dva pomembna temelja slovenska kultura in identiteta. Slovenska glasba v vseh pogledih predstavlja pomemben element naše kulturne identitete. O tem priča tudi častitljiva 150-obletnica ustvarjalne dejavnosti Glasbene matice Ljubljana, ki jo praznujemo v teh dneh. Prijetno sem presenečen, da je tematika tokratne konference slovenskih glasbenikov usmerjena predvsem v aktualnost sedanjega trenutka in v prihodnost, o čemer pričajo naslovi tematskih sklopov konference: »Glasba in posel«, »Glasba in diplomacija«, »Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije«, kar vnaša obetavno svežino v samo delo konference. Kot posrečeno ocenjujem tudi tematsko povezovanje preteklosti – tema: »Bogate glasbene poti« s prihodnostjo – tema: »Mladi talenti«.

Dovolite mi, da vam zaželim veliko veselja, vztrajnosti in uspehov ob novih izzivih na vaši nadaljnji glasbeno ustvarjalni poti - predvsem pa pri ohranjanju in razvijanju naše - slovenske kulture in pri poglabljanju med sosedskega prijateljstva.

Hvala!

Peter Baroš
Svetovalec na Ministrstvu za kulturo

V imenu Ministrstva za kulturo in ministrice dr. Aste Vrečko vam izkazujem iskrene čestitke ob organizaciji in izvedbi III. Konference slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, ki poteka v sodelovanju Svetovnega slovenskega kongresa, Glasbene matice Ljubljana in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Čestitke in zahvala častnemu pokrovitelju dr. Petru Štihu, predsedniku SAZU, vsem govorkam in govorcem ter drugim sodelujočim, ki boste prispevali svoje dragocene misli in besede. Posebne čestitke Glasbeni matici za častitljivih 150 let obstoja in delovanja ter predsednici Veroniki Brvar za prizadevanja, ki bodo Glasbeni matici popotnica za naprej.

Dvanajst let mineva od predhodne konference. Dvanajst let, v katerih se je marsikaj spremenilo. Pretresi, ki smo jim priča v zadnjem času, kličejo k razmisleku. Na osebni ravni, na ravni interesnih skupin in širše skupnosti, na ravni sveta. Svet se že dolgo ni zdel tako majhen. Pa najsi k temu prispevajo nove komunikacijske tehnologije ali pa okoliščine, ki domala vsakega prebivalca planeta silijo v isto vprašanje. Vprašanje lastne ranljivosti, ranljivosti skupnosti, ki ji pripada, ranljivosti sveta v katerem skupaj sobivamo.

Skrbno izbran program letošnje konference glasbenikov se ozira v preteklost, sedanjost in prihodnost slovenske glasbe doma in na tujem. Postavlja jo v kontekst aktualnosti, v središče problemov, priložnosti in izzivov, ki jih današnjost prinaša. Prihaja v najprimernejšem trenutku, ki nosi vselej isto ime: sedaj. Pravimo, da glasba povezuje in vključuje. Da v sebi skriva srž

neke univerzalnosti. Da kultivira in motivira. Če temu pritrdimo, glasbi priznamo določeno poslanstvo in jo zavežemo tudi k odgovornosti. V današnji dobi odgovornost terja veliko hrabrosti. Neizogibnost razmisleka o ranljivosti glasbe in z njo povezanih življenj naj hrabri luč spomina na velike dosežke slovenske glasbene umetnosti. Spremljajo naj ga zgodbe mnogih glasbenih uspehov sedanjosti, ki jim pritrjujejo tudi številna priznanja in nagrade zunaj naše države. Razkrivajo naj se možnosti, ki lahko slovensko glasbo ponesejo še dlje in naprej. Preko nacionalnih meja, opremljeno z novimi znanji in veščinami, ki nam jih v izziv ponuja današnjost.

Vsem sodelujočim na III. Konferenci slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije želim veliko pronicljivih misli in besed ter izmenjanih idej in izkušenj. Predvsem pa hrabrosti. Ker svet je majhen, naša glasba pa velika.

Častni pokrovitelj

Honorary sponsor

akad. prof. dr. Peter Štih
Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Spoštovani minister za Slovence v zamejstvu in po svetu,
gospod Matej Arčon,

spoštovani predsednik Slovenskega svetovnega kongresa,
gospod Boris Pleskovič,

spoštovana predsednica Glasbene Matice Ljubljana,
gospa Veronika Brvar,

spoštovani udeleženci in udeleženke današnje konference,

spoštovane gospe in spoštovani gospodje!

V veliko zadovoljstvo mi je, da vas lahko v imenu Slovenske akademije znanosti in umetnosti pozdravim na današnji tretji konferenci slovenskih glasbenikov iz sveta in domovine, ki jo je ob sodelovanju Glasbene matice Ljubljana in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU organiziral Slovenski svetovni kongres.

Naj začnem s staro in velikokrat izrečeno mislijo, da je glasba univerzalna. Govori z vsem razumljivim jezikom, čeprav to seveda še ne pomeni, da se nam včasih ne kaže kot tuja ali vsaj nenavadna. A ne glede na to, je glasba, ki je imanenten del človekove biti, od vedno povezovala ljudi, tudi tiste, ki se med seboj ne razumejo in živijo v različnih kulturnih in socialnih okoljih. To je nekaj, kar ji daje velik pomen in moč. Povezovanje, le da tokrat vseh

Slovencev, ki živijo v domovini, zamejstvu in izseljeništvu, je tudi glavna naloga Slovenskega svetovnega kongresa, ki to svoje poslanstvo zelo uspešno opravlja že več kot trideset let od svoje ustanovitve ob slovenski osamosvojitvi leta 1991 in ki se nenazadnje odraža tudi v današnji konferenci. A povezovanje je nekaj, čemur se čuti zavezana tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Kot najvišja državna znanstvena in umetniška ustanova povezuje Akademija na simbolno reprezentativni ravni že od svoje ustanovitve celotno slovensko občestvo in v tem smislu med njenimi članicami in člani niso slučajno vrhunski znanstveniki in umetniki iz vseh treh Slovenij, domovinske, zamejske in izseljeniške.

Toda ob vsej svoji univerzalnosti se nam glasba kaže tudi kot nekaj narodno samobitnega, kot nekaj, kar je povezano z našo narodno identiteto in je del nje. To občutje se je razvilo zlasti od 19. stoletja naprej in je zvezano z oblikovanjem modernih evropskih narodov v tistem času, med katere sodimo tudi Slovenci. Zavedanje, da je glasba gradnik, prenašalec in utrjevalec narodne zavesti, da ima torej tudi v tem ožjem nacionalnem kontekstu povezovalno in konstitutivno vlogo, je bilo pri Slovencih prvič povsem jasno artikulirano leta 1872. Takrat je bila v Ljubljani ustanovljena Glasbena matica, ki spada med naša najstarejša kulturna društva. Letos praznuje zelo častitljiv jubilej – stopetdesetletnico svojega delovanja in dovolite mi, da izkoristim priložnost tega nagovora, da ji v svojem imenu in imenu Slovenske akademije znanosti in umetnosti čestitam ob visokem prazniku in ji zaželim nadaljnjih uspehov.

Glasbena matica je ob ustanovitvi v svoja pravila zapisala, da želi vsestransko podpirati in gojiti narodno glasbo, skrbeti za slovensko glasbeno literaturo in objavljati kompozicije slovenskih avtorjev, razpisovati nagrade za domača glasbena dela, zbirati slovenske narodne pesmi, osnovati glasbeno knjižnico in ustanoviti pevsko-glasbeno šolo. To je bil zelo ambiciozen program, ki je zajel tako rekoč celotno glasbeno dejavnost in ki ga je Glasbena matica v naslednjih desetletjih v veliki meri tudi uresničila. Za ilustracijo naj omenim samo ustanovitev glasbene šole 1882, ki sodi med najpomembnejše dosežke Glasbene matice z dolgoročno veljavo trajnega značaja. Takrat ustanovljena glasbena šola v Ljubljani ni bila samo temelj drugim glasbenim šolam na Slovenskem, ampak tudi zametek višjemu glasbenemu konservatoriju, ki je bil zopet podlaga za ustanovitev naše najvišje glasbene šole – Akademije za glasbo.

Spoštovane gospe in gospodje, od tistih pionirskih časov se je v svetu glasbe veliko spremenilo, o čemer na tem mestu ne morem govoriti, niti sem poklican za to. Ugotovim lahko le, da so z razvojem, novimi mediji, komunikacijsko povezanostjo na globalni ravni in še z marsičem drugim nastopili tudi na področju glasbe novi izzivi in da so se odprle nove perspektive

in možnosti. Nekatere med njimi nagovarja tudi današnja konferenca, na kateri vam želim uspešno delo, dobro diskusijo in prijetno druženje, vsem njenim pripravljalcem pa se zahvaljujem za njeno organizacijo. Hvala lepa.

Uvodno predavanje

Keynote Address

Glasbena matica Ljubljana – na plemenitih temeljih zgrajena prihodnost

Glasbena matica Music Society - Future Built on Noble Foundations

Veronika Brvar*
Mojca Kovačič**

Glasbena matica Ljubljana v letošnjem letu praznuje 150. letnico delovanja. Vlogi in pomenu enega najstarejših kulturnih društev na slovenskih tleh se bosta posvetili dve predavateljici. V uvodnem delu predstavitve bo orisana pot Glasbene matice Ljubljana od ustanovitve do današnjega razcveta dejavnosti, v drugem pa bo izrisano delovanje Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU, naslednika Folklornega inštituta, ki je bil leta 1934 ustanovljen pri Glasbeni matici Ljubljana.

Ustanovitelji Glasbene matice so že ob nastanku podjetno začrtali pot delovanja in z jasno vizijo ambiciozno usmerili pogled daleč prek ozkih meja svojega mesta. Društvo je uspešno delovalo na različnih področjih ter nenehno izkazovalo ter utrjevalo svojo družbeno odgovornost ter skrb za slovensko glasbeno kulturo, razvoj glasbenega šolstva v slovenskem jeziku in uveljavitev slovenskih glasbenikov ter slovenske glasbe doma ter na tujem. Med dosežke spadajo ustanovitev glasbene šole 1882. leta, kjer je bilo na prvem mestu poučevanje v slovenskem jeziku. Za postavitev mednarodnih standardov je zaprosila mednarodno uveljavljenega pevca, skladatelja in cenjenega pedagoga Frana Gerbiča. Leta 1891 je ustanovila Mešani pevski zbor, ki ga je dolga desetletja vodil dirigent Matej Hubad, zbor pa se kot eden redkih sestavov lahko pohvali z neprekinjeno tradicijo delovanja. Leta 1908 je ustanovila Slovensko filharmonijo. Ta je delovala le do leta 1913, kljub temu pa zapustila pomembno sled v razvoju

glasbe na Slovenskem. Po dolgoletnih prizadevanjih je Glasbena matica leta 1919 ustanovila prvi konservatorij in tako omogočila razcvet profesionalne glasbene kulture. S prvim Slovencem, članom Dunajske filharmonije g. Karlom Jerajem, je v okviru Orkestralnega društva spodbujala nastanek nove slovenske glasbe. Z ustanovitvijo Folklornega inštituta leta 1934 je postavljala temelje znanstvenoraziskovalnemu delu. Podjetno je poskrbela za svoj dom z nakupom dveh hiš, odprla trgovino z muzikalijami in koncertno poslovalnico (1922), pripravila prvi mednarodni Glasbeni festival (1932), in opozarjala nase v širši družbi kot pobudnica postavitve spomenika Ilirskim provincam in Aleje skladateljev (1932). Takoj po 2. svetovni vojni je bila dejavnost Glasbene matice, razen Mešanega pevskega zbora, ukinjena, s tem pa so bile prekinjene tudi podjetniške in svetovljanske poti, s katerimi bi si lahko slovenska glasba in glasbeniki lažje utirali poti zunaj državnih meja. Vnovični razcvet društva je v novi demokratični državi Sloveniji omogočil uspešno voden in rešen postopek vrnitve premoženja, in od tedaj naprej društvo znova opozarja nase s svojo dejavnostjo, hkrati pa se s ponosom ozira na razcvet dejavnosti, katerega seme je posejalo v preteklosti. Glasbena matica danes gradi most med ljubiteljsko in profesionalno kulturo ter na trdnih temeljih dediščine snuje nove programe, pomembne za glasbeni in kulturni razvoj danes, še bolj pa za prihodnost. Tudi v tem vnovičnem razcvetu se Glasbena matica sooča s številnimi izzivi in pobudami, samozavest za pogled v prihodnost pa ji dajejo tudi dosežki preteklosti, na katere je še vedno ponosna. Med njimi je tudi izjemna pot Folklornega inštituta, danes Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU, ki je iz ljubiteljske dejavnosti na Slovenskem prerasel v mednarodno uveljavljeno znanstveno ustanovo. Inštitut je v tem času prehodil dolgo pot: od idej zbiranja, katalogiziranja, ohranjanja in objavljanja slovenskega folklornega gradiva in kanoniziranja nacionalne kulture, ki so vodile inštitut v prvih desetletjih, pa do kritične umestitve glasbeno plesnih in zvočnih pojavov (predvsem) ljubiteljske kulture v širši družbeni ali politični kontekst. Pogosto pa je naslovila tudi odseve družbenih, (trans)kulturnih in drugih identifikacij pevcev, plesalcev, ustvarjalcev, poustvarjalcev in poslušalcev v raznolikih glasbeno plesnih pojavih. V številnih projektih so raziskovalci in raziskovalke inštituta posvečali tudi glasbeni in plesni kulturi Slovencev v zamejstvu in po svetu, predvsem v Italiji, Avstriji, na Madžarskem, v Franciji in v Združenih državah Amerike.

***Veronika Brvar**

Muzikologinja Veronika Brvar od leta 2013 deluje v mednarodnem prostoru kot vodja podjetja *Vera Cultura – from concept to audience*, ki ga je ustanovila na Nizozemskem. Kot dolgoletna urednica za resno glasbo na Radiu

Slovenija (1992 -2009), vodja programske službe na Festivalu Ljubljana (2009 -2013) in predsednica najstarejšega društva za glasbo v Sloveniji Glasbene matice Ljubljana (od leta 2016) ima številne izkušnje in obširno znanje na področju umetniškega ter organizacijskega vodenja glasbenih ter interdisciplinarnih kulturnih programov. Devet let je bila članica strokovne komisije za glasbo pri Evropski zvezi radijskih postaj ter vodja številnih mednarodnih programov (TENSO, Echos, MusMa). Od študentskih let naprej sodeluje z Glasbeno mladino Slovenije in Glasbeno mladino ljubljansko. Od leta 2010 je odgovorna urednica strokovne tiskane revije o glasbi Glasna, od 2019 pa mentorica na Univerzi za 3. življenjsko obdobje. Je avtorica treh scenarijev za dokumentarne portrete slovenskih glasbenikov ter slovenske glasbene krajine, ki jih je pripravila TV Slovenija.

■ ****dr. Mojca Kovačič**

Je etnomuzikologinja, zaposlena na Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU. Prek raziskav ljudskega petja, ljudske inštrumentalne glasbe ter sodobnih glasbenih in zvočnih pojavov preučuje osnovne zakonitosti teh pojavov in izpostavlja njihovo družbena in politična razmerja kot so: glasba in spol, nacionalizem in glasba, kulturna politika, procesi ponarodevanja in koncepti popularne glasbe, glasba in identiteta. V zadnjih letih se je največ posvečala vprašanjem zvočnosti mest, ulični glasbi in religijskim zvokom v sodobnem urbanem prostoru, mestnim politikam in izkustvenim vidikom percepcije zvočnosti ter identifikacijskim vidikom folklornih udejstvovanj članic in članov manjšinskih folklornih skupin. Svoje preučevanje zvoka in glasbe je razširila z raziskovanjem afektivnih potencialov zvoka, vključno s fizično izkušnjo poslušalca in njeno povezanostjo z družbenimi, zgodovinskimi, osebnimi in političnimi izkušnjami. Je predstojnica Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU in predavateljica modula Slovenska ljudska glasbena dediščina na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani.

Glasba in posel

Music and Business

PREDSEDUJOČI

dr. Tomaž Simetinger

Je doktor etnologije, kulturne in socialne antropologije. Doktoriral je iz področja historične antropologije, natančneje iz kulturne zgodovine plesa in se tudi sicer posveča raziskovanju tega fenomena ter drugih nesnovnih pojavov v kulturni zgodovini Evrope. Trenutno je zaposlen v Evropskem parlamentu, sicer pa opravlja funkcijo predsednika krovne Zveze kulturnih društev Slovenije.

Je avtor ali soavtor raziskav s področja ljubiteljske kulture, sicer pa tudi redno sodeluje z Javnim skladoma Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Tam opravlja vlogo predavatelja in vodi različne seminarje, izobraževanja in tabore.

Kot predavatelj sodeluje tudi s Konservatorijem za glasbo in balet Ljubljana, kot gostujoči predavatelj pa sodeluje še z drugimi fakultetami. Je avtor in urednik številnih strokovnih in znanstvenih člankov, monografij in učbenika.

Za svoje delo je prejel že več nagrad med njimi Zlato plaketo Javnega sklada za kulturne dejavnosti in srebrnega piskača ZKD Ljubljana.

Trenutno sodeluje na evropskem projektu Culture for Healt, povezanim s prispevkom, predstavljenim na simpoziju.

Tomaž Simetinger holds a PhD in ethnology, cultural and social anthropology. He specialised in historical anthropology, specifically in the cultural history of dance, and his research focuses on this phenomenon and other intangible phenomena in the cultural history of Europe. He is currently employed by the European Parliament, and otherwise holds the position of President of the umbrella Association of cultural societies of Slovenia.

He is the author or co-author of research in the field of amateur culture and regularly collaborates with the Public Fund of the Republic of Slovenia for Cultural Activities. He is a lecturer there and runs various seminars and trainings.

He also works as a lecturer with the Ljubljana Conservatory of Music and Ballet and as a guest lecturer with other faculties. He is the author and editor of numerous professional and scientific articles, monographs and a textbook.

He has received several awards for his work, including the Golden Plaque of the Public Fund for Cultural Activities and the Silver Piskač of the ACS Ljubljana.

He is currently working on the European project Culture for Healt, linked to a paper presented at the symposium.

Glasba, zdravje in nove karierne priložnosti

Music, Healt and Business

Tomaž Simetinger*

Zgodovina zdravljenja z umetnostjo sega že v 19. stoletje, ko so na tem področju pionirsko prepoznali pomen kreativnosti človeka v psihoterapiji. V anglosaksonskih deželah dobi ta sektor močnejši zagon v desetletjih po drugi svetovni vojni, na Slovenskem pa šele v 80. letih 20. stoletja, ko so zdravljenje z umetnostjo uvedli v Psihiatrično bolnišnico Ljubljana. Pri tem se odpira vprašanje, kako s pomočjo obstoječih dobrih praks po Evropi in širše implementirati sistem, ki bi lahko omogočil nove poklicne možnosti glasbenikom in drugim umetnikom ter s tem nagovoril potrebe specifičnih družbenih skupin.

Trg glasbe je danes močno globaliziran in v kontekstu t. i. »zahodnih družb«, v ekonomskem smislu močno razvit. Kljub temu pa odpira možnosti za razvoj novih pristopov in s tem odprtju novih delovnih mest za glasbenike ali njihov dodaten zaslužek. Različne oblike umetnostne terapije so brez dvoma eno tistih področij, ki nosijo visok razvojni potencial. Glede na obstoječo dinamiko teh praks na evropski ravni pa lahko sklepamo, da bo razvoj tega segmenta v prihodnje močno v porastu tudi na Slovenskem.

Doslej znane raziskave ugotavljajo, da ima glasba vrsto pozitivnih učinkov tako na psihičnem, fiziološkem kot socialnem nivoju:

- skupinsko petje prispeva k dobremu počutju in zdravju ljudi z boleznimi dihal, ljudi s Parkinsonovo boleznijo in demenco ter starejših ljudi na splošno;

- skupinsko petje ali igranje instrumenta pomaga zmanjšati občutek osamljenosti med starejšimi odraslimi in je povezano s kognitivnimi koristmi;
- glasba/petje pomagata pri razvoju odpornosti pri odraslih in vplivata na zmanjševanje bolečine in stresa;
- družbene koristi petja skupnega muziciranja so še: krepitev socialne podpore, omogočanje sodelovanja, zagotavljanje občutka identitete in pripadnosti, preprečevanje osamljenosti in socialne izolacije, izboljšanje socialnega delovanja, spodbujanje razvoja skupnosti, pomoč pri zmanjševanju neenakosti, spodbujanje solidarnosti in kohezije ter izboljšanje dostopa do zdravstvenega varstva in umetnosti.

Zaradi dokazanih pozitivnih vplivov glasbe in umetnosti nasploh je Evropska komisija podprla projekt Culture for health, kjer sistematično spremlja preko 500 tovrstnih evropskih projektov. Kot primere naj izpostavim:

1. Projekt MusiCOM (Romunija, Francija, Grčija, Ciper)

Tvorjenje glasbenih skupnosti kot oblika podpore pri neformalnem učenju mladih.

2. Projekt: Glasbeni in pevski teden: Pojmo pri vseh starostih (Francija)

Glasba kot oblika povezovanja med različnimi starostnimi strukturami prebivalstva.

3. Projekt: Kultura v bolnicah (Danska)

Projekt uvaja različne oblike glasbe v bolnice in meri njihove učinke.

Več o izpostavljenih in drugih projektih na: www.cultureforhealth.eu.

Z mapiranjem in analizo obstoječih praks želi Evropska komisija ugotoviti, kako razumeti okolje, kjer se stikajo različni sektorji kot so: zdravstvo, sociala, kultura, ekonomija itd. Ključno vprašanje je, kako postaviti definicijo pojava umetnosti kot terapije, ki obsega številne raznovrstne prakse in se pogosto oddaljuje od zgodovinsko ustaljenih pogledov in razumevanje umetnosti in njene vloge v družbi, predvsem pa terja vnovičen razmislek njenega načina financiranja. Države imajo na tem področju zelo različne pristope. Specifika slovenskega kulturnega modela temelji na dejstvu, da imamo izjemno močno razvito mrežo nevladnih organizacij s področja ljubiteljske kulture, ki bi lahko s pravimi ukrepi postala platforma za razvoj terapije z umetnostjo. Društva z ljubiteljsko dejavnostjo povezana s produkcijo glasbe po statističnih podatkih daleč prevladujejo nad drugimi in s tem predstavljajo že obstoječo kapilarno mrežo NVO-jev, ki lahko služi kot osnovna platforma za implementacijo nadaljnjih ukrepov s tega področja.

Z načrtno nadgradnjo znanj in kompetenc glasbenikov in glasbenih pedagogov, se tako odpira niša z relativno velikim ekonomskim in zaposlitvenim potencialom, ki bi hkrati nagovarjala vse večje potrebe družbe po teh vsebinah. V tem pogledu bi morali povezati Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Zvezo kulturnih društev Slovenije, Akademijo za glasbo in druge fakultete, Pedagoško akademijo ter pristojna ministrstva in se uskladiti o nadaljnjih vsebinah in usmeritvah. Prvi korak k implementaciji in uresničevanju potencialov, ki nam ga umetnostna terapija omogoča, je ozaveščanje deležnikov in odločevalcev, refleksija trenutnega stanja na Slovenskem in pregled že obstoječih praks v Evropi ali širše. Pri tem je treba odgovoriti še na nekatera druga ključna vprašanja kot so: formulacija strateških usmeritev in ciljev za glasbene terapevte, s tem pa umestiti sektor umetnostne terapije v novo medresorsko področje, ki preči kulturo, socialo in zdravstvo; definirati strokovne standarde; določiti morebiti potrebne nadzorne in regulativne mehanizme; omogočiti nove finančne vire. V prvi vrsti pa prepoznati možnosti pilotnih projektov ter obstoječih dobrih praks, ki jih lahko implementiramo v slovensko okolje.

The history of art therapy dates back to the 19th century, when pioneers in the field recognised the importance of human creativity in psychotherapy. In Anglo-Saxon countries, the sector gained a stronger impetus in the decades after the Second World War, but in Slovenia it was not until the 1980s that art therapy was introduced at the Ljubljana Psychiatric Hospital. This raises the question of how to implement a system that could provide new career opportunities for musicians and other artists, addressing the needs of specific groups in society, by drawing on already existing good practices across Europe and beyond.

The music market today is highly globalised and, in the context of so-called „Western societies“, economically highly developed. Nevertheless, it opens up opportunities for the development of new approaches and thus for the creation of new jobs for musicians or their additional earnings. The various forms of art therapy are undoubtedly one of those areas which have a high potential for development. However, given the existing dynamics of these practices at European level, it can be concluded that the development of this segment will also be on the rise in Slovenia in the future.

Research to date has shown that music has a number of positive effects on psychological, physiological and social levels:

- Group singing contributes to the well-being and health of people with respiratory diseases, people with Parkinson‘s disease and dementia, and older people in general;

- Group singing or playing an instrument helps to reduce feelings of loneliness among older adults and is associated with cognitive benefits;
- music/singing helps to develop resilience in adults and has an impact on reducing pain and stress;
- the social benefits of singing together include: strengthening social support, enabling participation, providing a sense of identity and belonging, preventing loneliness and social isolation, improving social functioning, promoting community development, helping to reduce inequalities, promoting solidarity and cohesion, and improving access to healthcare and the arts.

The proven positive impact of music and the arts in general has led the European Commission to support the Culture for Health project, which systematically monitors more than 500 European projects of this kind. Examples include:

1. The MusiCOM project (Romania, France, Greece, Cyprus)

Creating musical communities as a form of support for non-formal learning for young people.

2. Music and Singing Week: Singing at all ages (France)

Music as a form of bonding between different age structures of the population.

3. Project: Culture in hospitals (Denmark)

The project introduces different forms of music in hospitals and measures their effects.

More about the highlighted and other projects at: www.cultureforhealth.eu. By mapping and analysing existing practices, the European Commission aims to find out how to understand an environment where different sectors such as: health, social, cultural, economic, etc. intersect. A key question is how to define the phenomenon of art as therapy, which encompasses a wide variety of practices and often departs from historically established views and understandings of the arts and their role in society, and above all requires a rethinking of the way it is funded. Countries have very different approaches in this area. The specificity of the Slovenian cultural model is based on the fact that we have an extremely well-developed network of non-governmental organisations in the field of amateur culture, which, with the right measures, could become a platform for the development of art therapy. According to statistical data, associations with amateur activities related to music production far outnumber others and thus represent

an already existing capillary network of NGOs that can serve as a basic platform for the implementation of further measures in this field.

By systematically upgrading the skills and competences of musicians and music educators, a niche with relatively high economic and employment pot ential is thus opened up, which would at the same time address the growing needs of society for these contents. In this respect, the Public Fund for Cultural Activities of the Republic of Slovenia, the Association of Cultural Associations of Slovenia, the Academy of Music and other faculties, the Academy of Pedagogy and the relevant ministries should be brought together to agree on further content and orientations. The first step towards the implementation and realisation of the potential that art therapy offers is to raise awareness among stakeholders and decision-makers, reflect on the current situation in Slovenia and review existing practices in Europe and beyond. In doing so, some other key questions need to be answered, such as: the formulation of strategic orientations and goals for music therapists, thus positioning the art therapy sector in a new inter-ministerial field that crosses culture, social and health; defining professional standards; identifying possibly necessary supervisory and regulatory mechanisms; and making new financial resources available. Above all, to identify the possibilities of pilot projects and existing good practices that can be implemented in the Slovenian environment.

*** dr. Tomaž Simetinger**

Je doktor etnologije, kulturne in socialne antropologije. Doktoriral je iz področja historične antropologije, natančneje iz kulturne zgodovine plesa in se tudi sicer posveča raziskovanju tega fenomena ter drugih nesnovnih pojavov v kulturni zgodovini Evrope. Trenutno je zaposlen v Evropskem parlamentu, sicer pa opravlja funkcijo predsednika krovne Zveze kulturnih društev Slovenije.

Je avtor ali soavtor raziskav s področja ljubiteljske kulture, sicer pa tudi redno sodeluje z Javnim skladoma Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Tam opravlja vlogo predavatelja in vodi različne seminarje, izobraževanja in tabore.

Kot predavatelj sodeluje tudi s Konservatorijem za glasbo in balet Ljubljana, kot gostujoči predavatelj pa sodeluje še z drugimi fakultetami. Je avtor in urednik številnih strokovnih in znanstvenih člankov, monografij in učbenika.

Za svoje delo je prejel že več nagrad med njimi Zlato plaketo Javnega sklada za kulturne dejavnosti in srebrnega piskača ZKD Ljubljana.

Trenutno sodeluje na evropskem projektu Culture for Healt, povezanim s prispevkom, predstavljenim na simpoziju.

Tomaž Simetinger holds a PhD in ethnology, cultural and social anthropology. He specialised in historical anthropology, specifically in the cultural history of dance, and his research focuses on this phenomenon and other intangible phenomena in the cultural history of Europe. He is currently employed by the European Parliament, and otherwise holds the position of President of the umbrella Association of cultural societies of Slovenia.

He is the author or co-author of research in the field of amateur culture and regularly collaborates with the Public Fund of the Republic of Slovenia for Cultural Activities. He is a lecturer there and runs various seminars and trainings.

He also works as a lecturer with the Ljubljana Conservatory of Music and Ballet and as a guest lecturer with other faculties. He is the author and editor of numerous professional and scientific articles, monographs and a textbook.

He has received several awards for his work, including the Golden Plaque of the Public Fund for Cultural Activities and the Silver Piskač of the ACS Ljubljana.

He is currently working on the European project Culture for Healt, linked to a paper presented at the symposium.

Več kot talent – ključne neglasbene veščine

Beyond Talent – Crucial Non-Musical Skills

Gal Faganel*

Glasbeniki za uspešen poklicni razvoj potrebujemo tudi nekatere neglasbene veščine, ki so v tradicionalni predpoklicni glasbeni vzgoji pogosto zapostavljene. Katere neglasbene veščine so najpomembnejše za uspešno podporo naši osnovni umetniški disciplini in razvoju glasbene kariere? Kako ostanemo osredotočeni in predani najvišjim umetniškim standardom in obenem pridobimo ključne neglasbene veščine? Ali je tak pristop sploh smiseln?

Musicians need a non-musical skillset in order to advance our careers in a fast-changing musical profession. Such skills are often overlooked or undervalued in the traditional music education. Which non-musical skills are crucial to successfully support our core artistic competency and build a career in music? How do we manage to stay focused and committed to the highest artistic standards while developing the necessary non-musical skillset? Is that even a reasonable approach?

■ *** izr. prof. dr. Gal Faganel**

Mednarodno uveljavljen in nagrajen violončelist ter iskan pedagog. Po doktoratu pod mentorstvom Eleonore Schoenfeld na univerzi University of Southern California v Los Angelesu je do 2010 nastopal kot violončelist solist v orkestru Phoenix Symphony. Violončelo in komorno glasbo je od 2010 poučeval na univerzi University of Northern Colorado in kot gost na številnih ustanovah po svetu. Od 2019 Faganel poučuje violončelo na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani. Poleg pedagoškega dela na univerzi in na mojstrskih tečajih nastopa in snema kot solist in komorni glasbenik, tudi v najuglednejših dvoranah, z vrhunskimi glasbeniki po ZDA, v Aziji, in v Evropi, tudi kot član ansambla Colorado Piano Trio. Kritiki hvalijo njegov »močan in lep ton,« »izjemno občutljivo interpretacijo« ter »briljantno virtuoznost in mladostno moč.« Faganel je snemal za mnogo radijskih hiš in založb po svetu. Faganelovi študenti so uspešni tako na tekmovanjih kot na orkestrskih avdicijah, ter delujejo kot izvajalci in učitelji glasbe. Poleg pedagoške predanosti violončelu Faganel uživa v poučevanju komorne glasbe, svetuje glasbenikom v razvoju, pripravlja glasbenike na orkestrske avdicije, ter vodi karierna izobraževanja in delavnice.

He is a versatile award-winning cello performer, an acclaimed teacher, and a recording artist. He has performed extensively as a soloist and a chamber musician throughout the United States and in Europe as well as in Asia. His performances and recordings have been praised in the press for “exceptionally sensitive interpretation,” his “powerful and beautiful tone,” and “brilliant virtuosity and youthful vigor.” He is a winner of numerous national and international competitions including the International Cello Competition “Antonio Janigro” in Croatia, the American String Teacher’s Association Competition, and the Yamaha Young Performing Artists Competition in the United States. Faganel has been researching, cataloging, performing, and recording music for cello by Slovenian composers. He has recorded for many labels and radio stations internationally. With a doctorate from the University of Southern California under the mentorship of Eleonore Schoenfeld, he was previously the principal cellist of the Phoenix Symphony. Since 2010, he taught at the University of Northern Colorado where he has greatly enjoyed mentoring cellists, coaching chamber music, and collaborating with colleagues in the Colorado Piano Trio. He appears as a guest at numerous institutions around the world and most recently began teaching at the University of Ljubljana Academy of Music. In addition to being a devoted cello pedagogue, Faganel loves coaching chamber music, frequently trains musicians in preparation for orchestral auditions, mentors developing musicians, and leads career development courses and workshops.

Glasba in interdisciplinarne izmenjave

Music and Interdisciplinary Exchange

Maja Cerar*

Glasba in posel imata, kot pojma za posameznika različne pomenske odtenke, edinstven medsebojni odnos in ta nas vodi po individualnih poteh. V prispevku bom navedla nekaj primerov dela v smislu izmenjave, ki sloni na interdisciplinarnosti.

Študij muzikologije (zgodovine, teorije in analize) mi je odprl perspektivo na širino palete možnih relacij in interpretacij v povezavi s partituro in skladatelji. Načini in značaji interdisciplinarne izmenjave v glasbi so v nenehnem razvoju in zahtevajo od vsakega posameznika prilagodljivost in inovacijo. Možne variante bom predstavila z vidika delovanja, predvsem v ZDA.

Interdisciplinarnost v pouku violine in komorne glasbe:

Na Columbiji poučujem v glavnem študente, ki imajo druge smeri študija, na primer medicino, ekonomijo, mednarodno poslovanje, itd. Ti študenti imajo drugačen odnos do glasbe; zanjo si morajo posebej izboriti čas, v natrpanem in finančno obremenjevalnem študijskem programu. Glasba jim je posebno dragocena, kot katharza in katalist, za ideje iz njihovega strokovnega področja. Morda so med njimi tudi nekateri, ki bi se posvetili glasbi, kot glavni izraz njihovega poslanstva, pa so jim morda starši odsvetovali, saj umetnost ne zagotavlja finančne stabilnosti. Odnos do glasbe je pri teh študentih izjemno zavzet, muzicirajo na izredno visoki ravni. Ker ni časa za dolgo ali dnevno vajo, to absolvirajo zelo učinkovito. Delo z njimi je izredno zadovoljivo in hvaležno, prav zaradi intenzivnosti angažmaja in konteksta

njihove primarne dejavnosti. Za primerjavo so na drugi strani tudi doktorandi glasbene kompozicije, ki so že izšolani violinisti. Globina internaliziranja partiture iz vidika mikrotonalnega skladatelja se izraža v intenzivnem interesu za raziskavo tonskih barvnih odtenkov. Pouk violine je torej lahko fokusiran tudi na mikrointonacijo v izrazu polifonije in harmonije.

Interdisciplinarnost v razredih, v katerih je vpisanih okoli dvajset študentov:

Posebno koristno je usklajeno širjenje splošne izobrazbe v visokošolskem curriculumu. Študenti absolvirajo obvezne predmete, kot so umetnost (Art Humanities), glasba (Music Humanities), sodobna civilizacija (Contemporary Civilization) in znanost (Frontiers of Science), v katerih so vajeni odkrivanja in diskusije med-disciplinarnih idejnih povezav. Diskusije zgodovinskega konteksta, teorije in analize so v tovrstnem pristopu utečene in študentski doprinos je pogosto v smislu interdisciplinarnih analogij.

Obvezni predmet glasbe poučujejo profesorji in doktorandi glasbene zgodovine, kompozicije, teorije in etnomuzikologije, vendar tudi nekaj profesorjev iz drugih disciplin, kot na primer umetnostne zgodovine. V tedenskih kolegijih se izmenjujemo s kratkimi predavanji o novih metodah, idejah in tehnologijah. Sama sem v sklopu teh kolegijev spoznala, kako se izmenjava znanja stalno razvija in obnavlja.

Interdisciplinarnost med študijem:

Glasbeni oddelek na Columbiji vključuje Computer Music Center. Pod isto streho imajo tudi podiplomski študenti likovne umetnosti svoje prostore. V interdisciplinarnih seminarjih, v katerih so bili v času mojega študija vpisani skladatelji, likovni umetniki, koreografi in fiziki, sem v skupnih projektih začela z glasbeno improvizacijo, šivala senzorje v rokavice in svetlobne žice v oblačila. Dolge neprespane noči in debate, izluščanja idejnih konceptov in iskanja skupnih raven, so dominirale delovni proces. Z enim od teh skupnih projektov, smo nastopali v Barceloni, San Diegu in New Yorku, kjer je predstavi sledila delavnica z otroki.

V rani mladosti so mi fantazijo prebudile pripovedke in prigode mojega dedka Naceta Simončiča, izjemno vsestranskega igralca, baletnika, lutkarja in avtorja neštetih zgodb. Sama sem prvo vlogo v teatru imela v Zürichu, kjer sem v letu mature več kot petdesetkrat nastopila kot solistka Vivaldijevi štirih letnih časov, ki vodi skozi zgodbo v predstavi. Delo v teatru se je nadaljevalo na Columbiji s projekti, s katerimi smo nastopali v Ameriki in Švici. V Sloveniji smo z RTV orkestrom v Cankarjevem domu realizirali Laugh Perfumes, violinski koncert Douglasa Geersa s teaterskimi elementi, prepojenimi z nadihi Schoenbergovega Pierrot lunaire. Med študijem na Columbiji sem se tudi spoznala s koreografijo šole Merce Cunninghama. Ti vtisi so, med drugim, botrovali projektu plesne interpretacije Bachove

suite, katero je Metropolitan muzej v letu 2021 predstavil v virtualnem koncertu z več kot pet tisoč ogledi.

Izkušnje s koreografijo in gestiko iz sveta teatra, integriram tudi v svoje muzikološko delo, saj na tem področju raste zanimanje za literaturo in seminarje na mednarodnih konferencah. Letos sem prispevala članek v American Music Review, o skladbi za violino in interaktivni computer, kubansko-ameriške skladateljice Tanie León.

S tem, ko se širijo akademska področja in raste kuturna senzibilnost, smo poustvarjalci in muzikologi odvisni od medsebojnega sodelovanja in zaupanja, da ohranjamo v glasbi izvirno avtorstvo.

Music and business have different nuances of meaning, as well as a unique relationship to one another for each person, which guides our individual paths. I will discuss examples of business in the sense of an exchange rooted in interdisciplinarity.

The study of musicology opened my perspective onto the breadth of possible relations and interpretations in the engagement with scores and composers. The manner and character of interdisciplinary exchange in music are in constant flux, and they demand flexibility and innovation from every individual. I will present various possibilities of interdisciplinarity from the vantage point of my work, primarily in the United States.

Interdisciplinarity in teaching violin and chamber music:

At Columbia University, I mostly teach students who have a major other than music, such as medicine, international relations, etc. These students have a different relationship with music. They have to fight for the time to spend on it within their dense schedule of classes and expensive programs of study. Music is like a catharsis and a catalyst for ideas from their own areas of expertise. Some of them may feel that music is their primary calling, but were told by parents that art does not guarantee financial stability. These students' relationship with music is passionate, and they perform on a very high level. Since there is no time for daily practice, they have to do it efficiently. Working with them is extremely rewarding, because of the intensity of their engagement and the context of their primary field of study. On the other hand, I also teach graduate students, who are already accomplished violinists. The depth at which, for example, a microtonal composer is able to internalize a score manifests itself in an intensive interest in exploring tone color and intonation. Here, teaching violin can focus on micro-intonation as a means to enhance the perception of polyphony and harmony.

Interdisciplinarity in classroom teaching:

The general education integrated into Columbia's curriculum is especially beneficial. Students take mandatory classes in art, music, civilization, and science, where they are trained to discover and discuss cross-disciplinary connections of ideas. Discussions of the historical context, theory and analysis happen naturally, and the contributions by students are often by way of interdisciplinary analogies. The required music courses are taught by professors and doctoral students of music, but also faculty from disciplines such as Art History. In weekly meetings, faculty present new methods, ideas and technologies to one another; and I have witnessed at these meetings how the exchange of knowledge is constantly evolving and renewed.

Interdisciplinarity during my own studies:

The Music department at Columbia includes the Computer Music Center, and under the same roof are the studios of master's students in Art. During the time of my studies, composers, artists, choreographers, and physicists enrolled in interdisciplinary seminars there. I delved into the collaboration, including music improvisation, and sewing sensors into gloves and light wires into costumes. Our work process was dominated by long nights, with debates around crystalizing concepts, searching for common ground. We performed one of these collaborative projects widely, including in Barcelona, San Diego and New York, where the performance was followed by a workshop with children.

In my early youth, my imagination was awakened by the stories and anecdotes of my grandfather, Nace Simončič, an extraordinarily multifaceted actor, ballet dancer, puppeteer and author. My first role in theater was in Zürich, where during my final year in the gymnasium I performed as the soloist in Vivaldi's Four Seasons over fifty times, portraying a character who leads through the plot onstage. My work in theater continued at Columbia, with projects presented in the United States and Switzerland. In Slovenia, with the RTV Orchestra in Cankarjev Dom, we realized Laugh Perfumes, a violin concerto by Douglas Geers, infused with theatrical elements and inspired by Schoenberg's Pierrot Lunaire. During my studies at Columbia I also came in contact with choreography from the Merce Cunningham School. These impressions, among others, were influences upon a choreographic interpretation of a Bach suite that the Metropolitan Museum featured in 2021, in a virtual concert that received over 5,000 views.

I also integrate my experience with choreography and gesture into my musicological work, since interest is growing in these topics at international conferences. This year I published an article in the American Music Review

on a composition for violin and interactive computer by Cuban-American composer Tania León.

As academic fields become wider and cultural sensibility grows, we as performers and musicologists depend on mutual collaboration and trust, so that we can preserve original authorial intention in music.

■ ***dr. Maja Cerar**

Repertoire violinistke Maje Cerar seže od baroka do sodobne glasbe, nastopa tudi z elektronsko glasbo, ter v plesnih in teaterskih predstavah. Koncertna kariera se je začela 1991 v Tonhalle Zürich. Sledili so nastopi po svetu kot solistka z orkestri in v recitalih z znamenitimi glasbeniki. Koncertirala je, med drugim, na festivalih, kot so Young Artists in Concert v Davosu, Lockenhaus Festival Gidona Kremerja, svetovni glasbeni dnevi International Society for Contemporary Music v Ljubljani, International Computer Music Conference (Barcelona, Singapur, New York, Texas), Society for Electroacoustic Music in the United States (Texas, Arizona, Florida, Boston), Viva Vivaldi v Mehiki, Diffrazioni v Firencah in Leading American Composers v Washingtonu.

Leta 2016 je bila featured performer na New York City Electroacoustic Music Festival-u, priredbi New York Philharmonic-a. Njena skupna dela (collaborative works) so bila predstavljena na Re:New Frontiers of Creativity (simpoziju ob 250-letnici Columbijske univerze) in Listening in the Sound Kitchen festivalu Princeton univerze. Od leta 2014 so njena samostojna dela z robotiko in senzorji bila predstavljena na festivalu The Tribeca Film Institute "Tribeca Hacks" in Atlantic Music Festival "Future Music Lab."

Maja Cerar je nastopila z mnogimi prvimi izvedbami skladb, ki so bile napisane zanjo. Skladatelji s katerimi je delala na interpretacijah kompozicij so, med drugimi: Jean-Baptiste Barrière, Sebastian Currier, R. Luke DuBois, Beat Furrer, Elizabeth Hoffman, György Kurtág, Alvin Lucier, Katharine Norman, Yoshiaki Onishi, Morton Subotnick, in John Zorn.

Diplomirala je na konzervatoriju Winterthur-Zürich in zaključila študij na Columbia univerzi z Master of Arts, Master of Philosophy in doktoratom iz muzikologije. Na Columbia univerzi je član Music Performance Faculty.

www.majacerar.com

Violinist Maja Cerar's repertoire ranges from the Baroque to the present, and her stage experience includes performances with live electronics as well as theater and dance. Since her debut in the Zürich Tonhalle in 1991, she has performed internationally as a soloist with orchestras and given recitals with distinguished artists. She has played at festivals such as the Davos „Young Artist in Concert," Gidon Kremer's "Lockenhaus Festival," the International Society for Contemporary Music's World Music Days in Ljubljana, the International Computer Music Conference (Singapore, Barcelona, New York,

Texas), the Society for Electroacoustic Music in the United States conference (Texas, Arizona, Florida, Boston), the „Viva Vivaldi“ festival in Mexico City, the “Diffrazioni Festival” in Florence, and numerous others.

In 2016, she was the featured performer at the New York City Electroacoustic Music Festival, an event of the New York Philharmonic Biennial. Her collaborative works have been featured at the „Re:New Frontiers of Creativity“ symposium celebrating the 250th anniversary of Columbia University and „Listening in the Sound Kitchen“ festival at Princeton University. Since 2014 she has also created her own works, fostered by The Tribeca Film Institute’s “Tribeca Hacks” and by the Future Music Lab at the Atlantic Music Festival, involving robotics and wearable motion sensors.

Maja Cerar has premiered and recorded numerous works written for and dedicated to her. She has worked with many composers, including Jean-Baptiste Barrière, Sebastian Currier, R. Luke DuBois, Beat Furrer, Elizabeth Hoffman, György Kurtág, Alvin Lucier, Katharine Norman, Yoshiaki Onishi, Morton Subotnick, and John Zorn.

She graduated from the Zurich-Winterthur Conservatory and earned a Ph.D. in Historical Musicology from Columbia University, where she is currently a member of the Music performance faculty.

www.majacerar.com

Osnove glasbenega posla in glasbena promocija

Music Business 101 and Social Media Promotion

Klementina Milošič*

Kaj je delo managerja, založnika ali glasbene založbe? Kakšne vrste avtorskih pravic poznamo in ali moramo svoje avtorsko delo zaščititi? Katere so glavne osebnosti glasbene industrije in kakšna je njihova vloga? Kako poteka kreativni proces? Kje poiskati ljudi, s katerimi bi gradili svojo kariero?

Kakovost glasbenega dela je seveda še vedno najpomembnejša, a glasbena industrija se v vse večji meri posveča tudi promociji, saj sta splet in digitalizacija olajšala dostop do glasbe, trgu pa prinesla večjo konkurenčnost. A ker se trendi stalno spreminjajo in je delovanje glasbenikov naravnano globalno, je poznavanje aktualnosti tako rekoč nujno, kajti samo ustvarjanje dandanes žal ni več dovolj. Promocija je namreč postala skoraj enakovredna kreativnim procesom že samo s tem, ker preverjeno veča krog poslušalstva.

***Klementina Milošič**

Zaposlena je pri podjetju Round Hill Music, glasbenem založniku v New Yorku, kjer dela kot Business & Legal Affairs Manager. Klementina ima več kot desetletje izkušenj v glasbenem založništvu, marketingu in menedžerstvu. Pianistka, doma iz Slovenije, je svojo kariero začela na radijski postaji v Ljubljani v Sloveniji. Kasneje se je preselila v ZDA, da bi nadaljevala kariero v glasbeni industriji. Preden se je leta 2018 pridružila podjetju Round

Hill Music, je Klementina pridobivala izkušnje v glasbenem založništvu pri podjetju SONGS Music Publishing in Sony/ATV, izkušnje v glasbenem menedžerstvu pa pri podjetju TMWRK Management. Klementina je tudi soavtor knjige z naslovom „Osnove glasbenega posla in glasbena promocija", ki je julija 2020 izšla v Sloveniji.

Klementina je diplomirala iz prava na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, leta 2016 pa je zaključila tudi študij glasbenega menedžmenta na Berklee College of Music v Bostonu, MA.

Klementina Milosic is a Business & Legal Affairs Manager at Round Hill Music, a music publishing company in NYC. With a diverse musical background, she has over a decade worth of experience in publishing, music marketing, and artist management. A piano player, originally from Slovenia, began her career at a radio network station in Ljubljana, Slovenia. She later moved to the US to pursue a career in the music business industry. Prior to joining Round Hill Music in 2018, Klementina gained music publishing experience at SONGS Music Publishing and Sony/ATV as well as artist management experience at TMWRK Management. She co-wrote a book on 101 Music Business and Music Promotion for artists which was published in July 2020 in Slovenia.

Klementina holds a law degree from the University of Law in Ljubljana, Slovenia as well as a BA in Music Business/Entrepreneurship from Berklee College of Music, Boston, MA.

Osnove glasbenega posla in socialni mediji

Music Business 101 and Social Media Promotion

Jernej Bervar*

Kaj je promocija? Kaj je delo managerja? Moramo svoje avtorsko delo zaščititi? Kako izbrati najustreznejše avtorsko delo za objavo na družbenih medijih? Kdaj je sploh najbolje objavljati? Obstajajo med posameznimi družbenimi mediji razlike? In navsezadnje: zakaj sploh objavljati na njih? Pa tudi: ali lahko svojo kariero pripeljemo korak naprej? Katere so glavne osebnosti glasbene industrije in kakšna je njihova vloga? Kako poteka kreativni proces? In kje poiskati ljudi, s katerimi bi gradili svojo kariero?

Kakovost glasbenega dela je seveda še vedno najpomembnejša, a glasbena industrija se v vse večji meri posveča tudi promociji, saj sta splet in digitalizacija olajšala dostop do glasbe, trgu pa prinesla večjo konkurenčnost. A ker se trendi stalno spreminjajo in je delovanje glasbenikov naravnano globalno, je poznavanje aktualnosti tako rekoč nujno, kajti samo ustvarjanje dandanes žal ni več dovolj. Promocija je namreč postala povsem enakovredna kreativnim procesom že samo s tem, ker preverjeno veča krog poslušalstva.

***Jernej Bervar**

Je kitarist, komponist in producent - prejemnik številnih internacionalnih nagrad, ki živi in deluje v New York-u. Z glasbo se je začel ukvarjati pri 4 letih, kasneje začel s študijem klasične kitare, ki je hitro prerastla v ljubezen

do Jazz-a in improvizirane glasbe. Leta 2012 je prejel štipendijo Berklee College of Music, kjer je študiral koncertno smer.

Jernej je prejemnik številnih internacionalnih nagrad med drugim John Laporta Jazz Award in Performance Division Award. Leta 2014 je dobitnik prve nagrade na internacionalnem tekmovanju Wilson Center Guitar Competition.

Jernej nastopa po odrih v Evropi, Ameriki, Aziji in Afriki, med drugim na prestižnem Montreux Jazz Festivalu. Sodeloval je z glasbeniki kot so Divinity Roxx, Victor Wooten, Nona Hendrix, Ali Caldwell, Cory Henry, Sharay reed, Nikki Glaspie, Oz Noy itd..

He is an award-winning musician, guitar player, composer, arranger, and producer, living in New York City.

Jernej discovered his passion for music at early age of 4. Coming from a classical background, he soon developed interest in jazz. In 2012, Jernej was awarded the scholarship to attend Berklee College of Music and has moved to Boston to study jazz guitar.

Jernej won several notable awards, including John Laporta Jazz Award and Performance Division Award. In 2014, he won first prize at the international Wilson Center Guitar competition in Milwaukee, USA.

Jernej is performing at concerts nationally and internationally in Europe, USA, Africa, and Asia, including festivals such as the prestigious Montreux Jazz festival. He has been featured on numerous albums, released in Europe, USA, Japan, and China, and has worked with leading artists such as Divinity

Roxx, Victor Wooten, Nona Hendryx, Ali Caldwell, Cory Henry, Nikki Glaspie, Oz Noy and Sharay Reed, among others.

Glasba in diplomacija

Music and Diplomacy

PREDSEDUJOČA

Veronika Brvar

Muzikologinja Veronika Brvar od leta 2013 deluje v mednarodnem prostoru kot vodja podjetja *Vera Cultura – from concept to audience*, ki ga je ustanovila na Nizozemskem. Kot dolgoletna urednica za resno glasbo na Radiu Slovenija (1992 -2009), vodja programske službe na Festivalu Ljubljana (2009 -2013) in predsednica najstarejšega društva za glasbo v Sloveniji Glasbene matice Ljubljana (od leta 2016) ima številne izkušnje in obširno znanje na področju umetniškega ter organizacijskega vodenja glasbenih ter interdisciplinarnih kulturnih programov. Devet let je bila članica strokovne komisije za glasbo pri Evropski zvezi radijskih postaj ter vodja številnih mednarodnih programov (TENSO, Echos, MusMa). Od študentskih let naprej sodeluje z Glasbeno mladino Slovenije in Glasbeno mladino ljubljansko. Od leta 2010 je odgovorna urednica strokovne tiskane revije o glasbi Glasna, od 2019 pa mentorica na Univerzi za 3. življenjsko obdobje. Je avtorica treh scenarijev za dokumentarne portrete slovenskih glasbenikov ter slovenske glasbene krajine, ki jih je pripravila TV Slovenija.

Glasba in diplomacija

Music and diplomacy

Jan C. Henneman*

It is a great pleasure to be back in Slovenia. Moreover, it is a great honour to be invited back in Slovenia to address you today. Congratulations to Glasbena matica in Ljubljana with its 150th anniversary. A surprising invitation indeed, because I left Slovenia a long time ago. Lydia and I stayed four years in your beautiful country. Being retired since ten years means that my story today will be quite personal and that I cannot avoid sharing with you some of my own experiences in Slovenia. Until my appointment in Ljubljana, our Ambassador in Vienna was accredited to Slovenia, I became the first resident Dutch Ambassador in Ljubljana. We had to establish an embassy, we were more or less a startup. Fortunately, we could build upon local staff of the former honorary Consulate General in Ljubljana.

International Cultural Policy, its principles

Some might associate 'Music and diplomacy' with Vienna, more specifically with the Vienna Congress following the devastating Napoleontic wars. Music and dance appear to have supported diplomacy at Vienna Congress. Today, our theme has several dimensions: that of musicians, of their audience, of embassies, and of governments. Let me start with the latter.

Cultural activities of Dutch embassies are based upon our government's International Cultural Policy. I had the pleasure to outline our policy at the conference 'New Paradigms, New Models - Culture in the EU External relations' which Slovenia organized during its EU Presidency in 2008. Today, I will

quote some lines from its 2021-2024 version, which are relevant for small but beautiful embassies as our embassy here in Slovenia. In four examples of practising 'music and diplomacy', I will give the floor to some musicians and representatives of cultural institutions with whom we cooperated at the time. Our present Ambassador in Ljubljana was kind enough to give me an update of our bilateral cultural cooperation. Ambassador Verboom, dear Johan, I am very pleased that you join us here at the conference.

Dear Veronika Brvar, when you invited me, I asked you whether the Russian invasion in Ukraine would influence the theme of our session at the conference. You replied me immediately: 'Now, more than ever, it is time for music and diplomacy.'

Dutch international cultural policy defines the value of culture and bilateral cooperation as follows:

"Culture and the arts enrich individuals and bind society together. Culture shows who we are, where we come from and what we stand for. Cultural partnerships and exchanges with foreign countries provide inspiration, increase our store of knowledge and give access to high-quality culture and arts."

The policy paper continues: "Culture is 'soft power'. Through culture, a country strengthens its ability to make friends and yield influence. In a world of increasing international contacts and conflicts, culture can contribute to positive images of the Netherlands and foster debate."

Then it turns to the economic dimension of culture: "Economically speaking, too, culture is significant. In the Netherlands, the cultural and creative sectors do much to boost employment. Culture is a major element of state visits and trade missions."

About the role of government the policy paper says: "In short, government involvement in international cultural policy is necessary: not just because of the intrinsic value of culture, but also because of its international character, its role in the development of talent and its importance for the Netherlands' image as a creative, open country. ... Dutch embassies and consulates-general are our eyes and ears abroad. They also have large local networks, including cultural networks. This is important in building and maintaining relationships, identifying opportunities and matching supply and demand."

And the paper concludes: "In recent decades, international cultural policy has contributed to the internationalisation of Dutch culture. It has proved its worth as a pillar of the Kingdom's diplomacy, and it functions as a

unifying link between political, economic and social topics in cultural and foreign policy."

These are only a few quotes. The paper, furthermore, formulates the principles of international cultural policy, its aims, priorities, implementing parties and the choice of priority countries. If you are interested to read the text in full, I shared its website link (International cultural policy 2021-2024 - government.nl) with the conference secretariat. To summarize the quotes: international cultural policy is defined as a foreign policy instrument, as 'soft power' and as an instrument to reach non-state actors. It contributes to develop talent, to promote cooperation and to boost employment. It is important for the Netherlands' image as a creative, open country.

I must admit, such comprehensive policy approach sounds like music to my ears. But its principles have led to serious criticism. I happened to find a twenty year old example of such criticism. Its author served some years abroad as cultural counsellor at one of our embassies. Nationalism and propaganda continued to colour, in his view, the opinion about cultural activities. He believed that cultural activities should focus on the intrinsic value of culture and not on Holland Promotion and that diplomats do not not know anything about culture.

International cultural policy, its practice at a small embassy

Fortunately, I did not know his views when we started our embassy in Slovenia. How to implement such a comprehensive policy, if an embassy, like ours in Ljubjana, has a rather small staff and little or no budget? Fortunately, we could build on the knowledge, experience and network of the former Consulate General's staff. Networking is essential, I define the role of bilateral Ambassadors as 'being there'. I accepted, in principle, all invitations, and had the pleasure to meet with many people. I noticed a keen interest in cooperating with counterparts in the Netherlands, also in the cultural field, which was very encouraging for our startup embassy.

We launched a yearly 'Bilateralni Fokus', a kind of Dutch-Slovene week. We suggested economic, cultural, political partners to plan joint activities during this week. The embassy focused on coordination, on publicity and on modest financial support. I imported the concept from St.Petersburg where we called it 'Okno vNiderlandi', 'Window on the Netherlands', paraphrasing Czar Peter the Great's 'Window on Europe'. When I served later in Prague, we translated 'Bilateralni Fokus' into 'Nethworks.CZ'.

International festivals are wonderful instruments to bring musicians from different countries together and to allow audiences to enjoy their performance. You have beautiful festivals in Slovenia, for example in Ljubljana, in

Maribor and in Brezice. The embassy might be involved or not. As embassy, we also profited of the presence of Dutch musicians at such festivals.

Judith and Tineke Steenbrink, for example, participated in the Brezice Festival for Early Music. The 'Steenbrink Sisters' they were called, or the 'Baroque Twins'. We asked Judith and Tineke to give an extra concert. They remember that they did not have much experience at the time and greatly appreciated the opportunity to play for an international audience and to see how the public reacted to their choice of music and their performance. Young talent the Baroque Twins were at the time, they returned later to Slovenia to participate in Brezice Festivals again. In the Netherlands, they initiated 'Holland Baroque', an orchestra with about fifteen international musicians. They contribute as ambassadors of Baroque music to the image of the Netherlands as a creative country. Apart from performing and making CD's, Holland Baroque is active in research and educational projects.

Besides international festivals, specific programmes may be instrumental to promote international cultural cooperation. During our stay in Ljubljana Slovenia joined the European Union. It was impressive to see how your government informed citizens step by step about the ongoing negotiations. This transparency must have contributed to a high approval rate when the referendum about your European Union membership was held. To welcome the ten new members of the European Union, the Netherlands organized during its EU-presidency in the second half of 2004 'Thinking forward'. It was a cultural programme aimed at mutual cooperation between the younger generation of artists, musicians and designers as well as between cultural institutions. 'Thinking forward' realized eight cooperation projects in each of the ten new member states and had a budget of Euro 7,5 million at its disposal. The programme was partly government financed and partly by cultural institutions and sponsors. But is was entirely organized by the cultural partners themselves. Projects and content were their responsibility. Embassies were informed and assisted where needed and possible.

Frans Brouwer visited me a year earlier, in 2003. He briefed me about a major project of Combattimento Consort Amsterdam to perform in several new EU member states a contemporary interpretation of Händel's opera Agrippina. During our discussion we wondered whether this project would fit in 'Thinking forward'. Frans Brouwer contacted 'Thinking forward's 'intendant' Han Bakker who, in the end, incorporated the Agrippina in the programme. Combattimento Consort's modern scenary, stage direction and energetic style convinced him. Combattimento Consort, from its side, was happy to be part of and funded by 'Thinking forward'. They performed their Agrippina in six out of the ten new member states, Cankarjev Dom hosted them in Ljubljana. Combattimento Consort Amsterdam aimed at recruiting

local solists, but due to practical reasons, it proved not to be feasible to do so. The audience was very impressed. Our embassy's involvement was limited to some lobbying. Han Bakker told me that the formula of 'Thinking forward', a major cultural governmental event but coordinated by an 'intendant', an independent commissioner, is still being applied.

My third example relates to an initiative of a cultural institution, of Kulturni dom in Nova Gorica. The then artistic director, Tanja Kustrin, wished to invite the Rotterdam Chamber Orchestra, a brand new orchestra of young international musicians from Rotterdam. Tanja Kustrin remembers that she had a true wish to bring to Gorica's theatre musicians from different countries and to build connections with different institutions. The orchestra's director and conductor, Conrad van Alphen, was very happy to come to Nova Gorica, it would be their first concert abroad. But he had a financial problem: Kulturni dom did not have a budget for travel allowances and the competent cultural institution in the Netherlands could not give him a subsidy. That is why Conrad van Alphen asked the embassy whether it could be of any financial assistance. What to do? We believed that traveling to Slovenia, not less than 14 hours by train, should in itself be rewarded. We checked what happened with Conrad van Alphen's grant application. The answer was simple, there was no money left for travel allowances in that specific application round. It had nothing to do with the high quality of the orchestra. Fortunately, we found some 'seed money' in the embassy's budget, enough to finance the orchestra's train tickets. But … we set some conditions.

As I told you, we were a startup embassy. We found office space at Poljanski nasip, but we did not have as yet an ambassadorial residence. Our Queen's birthday was approaching, having no residence we had to find another place for the reception in her honour. It happened that a concert was canceled in the beautiful Slovenská filharmónia in Ljubljana. Monika Kartin, its director, offered the concert hall to us and we asked the Rotterdam Chamber Orchestra to give a mini concert for our guests as prelude to the Queen's birthday reception in the foyer of the theater. Conrad van Alphen gladly accepted our offer and condition. But we had a second one. It is a tradition to play our national anthem at the Queen's or King's birthday reception. It must have been the first of many times that they played our national anthem, it sounded great in the wonderful acoustic of Slovenská fllharmónia. Some other embassies in Ljubljana followed our example and combined their national day celebrations with musical performances. After the Rotterdam Chamber Orchestra's first performance abroad, here in Slovenia, many other followed up to date. They returned to Slovenia to play a combined concert together with Maribor Philharmonic Orchestra, a nice example

of cooperation. Their name changed, it is now called Sinfonia Rotterdam, Conrad van Alphen is still its director and conductor.

To allow young talent to experience international podia being did not always work out. The Hague asked us to find a podium for one of our most promising young musicians then, but unfortunately it did not fit in the programming of Cankarjev dom. But I am sure that Radio Slovenija has broadcasted later many of Janine Jansen's violin concerts. Thanks to you, dear Veronika Brvar, listeners of Radio Slovenija could in my time regularly listen to concerts by Dutch orchestras.

Ambassador Johan Verboom mentioned to me last year's concert of the Royal Concertgebouw Orchestra at the Ljubljana Festival, it was the fourth time already that this orchestra performed in Slovenia. He also showed me Klement Ramovs' invitation for a concert by the Dutch Scaramuccia Ensemble at the Brezice Festival for Early Music, also in 2021. Two decades ago, Klement Ramovs had invited the Steenbrink Sisters to this festival. The Week of Dutch Culture at the Municipal Library of Ljubljana in 2009 included music perfomancies, like the Jubilee Bilaterlni Fokus did in 2010 and like the opening of Bilateralni Fokus in 2007 in the presence of their Royal Highnesses Prince William Alexander and Princess Maxima during their offical visit to Slovenia.

International diplomacy, its 'soft power'

The policy paper defines culture as 'soft power'. Tanja Kustrin, in her words, speaks about 'a strong belief in the power of music that can build bridges between people from different places, as an example of how the world can work together with respect, curiosity for an absolute beauty which has an identity, but at the same time has a power to touch and enrich whoever.' Frans Brouwer believes that international cultural policy and embassies should pave the way abroad for cultural actors to act independently, while according to Conrad van Alphen international cultural cooperation could contribute to diplomacy, if culture and politics remain separated. Questions such as whether music may contribute to improve the world motivate Judith and Tineke Steenbrink. How could we start a dialogue with music, the language without words? Baroque music is in their view a key towards creativity, phantasy and dialogue.

Reading all their beautiful words brought me back to St. Petersburg. To celebrate the third centennial of Czar Peter the Great's visit to the Netherlands in 1696, the Netherlands government organized an almost year long bilateral cooperation programme. It included visits to St.Petersburg of our Crown Prince, Prime Minister, other government ministers, businessmen, scientists and, last but not least, a soft power invasion of individual musicians and

orchestras, many representatives of other arts and a number of exhibitions. It was a great and, first and foremost, genuine effort to build bridges between the Netherlands and the Russian Federation, to show how Dutch and Russians could work together with respect and how culture had the power to touch and enrich whoever. The programme included naval visits by the Royal Netherlands Navy to St.Petersburg and Kaliningrad. The orchestras of the Royal Marines and of the Naval Base Leningrad performed together. For both of us, Dutch and Russians, including the St.Petersburg City Administration of which Vladimir Putin was second in charge, it was a genuine effort. As a modest follow up, we introduced in St. Petersburg 'Okno vNiderlandi', an yearly Dutch-Russian week. With 'Window to the Netherlands' we paraphrased Czar Peter the Great's 'Window to Europe', his policy to open up his country to Europe. Peter the Great is also present in Slovenia, you can see his bust at Brdo Castle. As President of the Russian Federation Vladimir Putin has apparently a great esteem for Czar Peter the Great, but instead of further opening Russia's window to Europe and to a greater part of the world, he appears to close it again.

Could International cultural policy contribute to diminish tensions, to avoid conflicts or to alleviate their impact? Merlijn Twaalfhoven believes so. This composer, musician and cultural entrepreneur is my fourth and final example. At the time, Merlijn Twaalfhoven organized quite thrilling musical events in Ljubljana and Maribor. He mobilized in a week time young music students and taught them how to improvise and to create together. The concerts looked like improvised shows, but, behind the scene, Merlijn had organized them with the rigor of a state visit. Today, his leading concepts continue to be, freedom, meeting each other and playing. He believes that music may bring about peace among people in cities, in conflict areas, in refugee camps ... UNESCO honoured him in 2011 with the award for Young Artists for intercultural dialogue between the Arab and Western world. Marijana Golovchenko, a renowned singer from Kyiv, supports from the Netherlands her colleagues in Ukraine. 'My singing' she said in an interview, 'is cultural diplomacy'.

Some concluding remarks

International cultural policy, culture and diplomacy, music and diplomacy, I shared with you some examples of how artists, embassies and governments could complement each other for the better in a comprehensive approach: artists and cultural institutions sharing responsibility for the intrinsic values of culture and its beauty, embassies networking and catalyzing, governments reaching out to non-state actors, citizens and civil society, and contributing to mutual understanding and cooperation. Such international cultural policy has nothing to do with the nationalism and propaganda

which I quoted earlier. As if it were an artist impression, I hope to see once again a Dutch soft power invasion in St.Petersburg, like in 1996.

Last but not least, I wish to thank Veronika Brvar and Boris Pleskovic for inviting me to address you today, and Tanja Kustrin, Judith and Tineke Steenbrink, Conrad van Alphen, Han Bakker, Frans Brouwer and Merlijn Twaalfhoven, who shared their memories and gave me food for thought about 'music an diplomacy', I wish to thank Ambassador Johan Verboom for updating me about our bilateral cultural relations, and, of course, you as attentive audience.

***Jan C. Henneman**

Ambassador Jan C. Henneman presented his credentials to President Milan Kucan 2001 as the first resident Ambassador of the Netherlands in Slovenia. During his four years in Ljubljana he focussed on enhancing bilateral political, economic and cultural cooperation and witnessed Slovenia's accession to the European Union and NATO. Some might remember him cycling at his folding bike to the Embassy in Palaca Kapitelj or to his residence in Koceze, renowned for its modern architecture. The Sailing Club Veter invited him to become member of the first organizing committee of the Diplomatic Regatta in Izola. As Ambassador for Cultural Cooperation he returned to Slovenia in 2008 to participate in the conference 'New Paradigms, New Models - Culture in the EU External relations'. His last posting was Prague, where some of its architecture, such as part of the Presidential Palace at Hradcin, was rather familiar to him as it was designed by the famous Slovene architect Joze Plecnik.

Earlier Jan Henneman served in Canberra, Algiers, Copenhague, St.Petersburg and Moscow. At the Ministry of Foreign Affairs he was involved in asylum and refugee policies. The Ministry granted him special leave for an assignment at the Geneva headquarters of the United Nations High Commissioner for Refugees. Today, he is Chairman of the Board of Justice and Peace Netherlands (Justitia et Pax) which assists human rights defenders at risk and contributes to the integration of refugees in Dutch municipalities.

Slovene Ambassador Leon Marc asked Jan Henneman to write about his experiences in Slovenia in his book about Dutch-Slovene bilateral relations on the occasion of the twentieth anniversary of its independence. Jan Henneman edited as co-author several books about Dutch - Czech relations, with special focus on Jan Amos Comenius - the founding father of modern pedagogy - who was granted asylum in Amsterdam in 1656. Jan Henneman is member of the Advisory Council of the Comenius Museum and Mausoleum in Naarden.

Glasba kot izraz identitete in instrument javne diplomacije

Music - Expression of Identity and Instrument of Public Diplomacy

Tone Kajzer*

Glasba kot pomembna komponenta kulturne diplomacije v kompleksnosti urejanja mednarodnih odnosov in v kontekstu definiranja naše identitete ter uresničevanja ključnih zunanjepolitičnih prioritet Republike Slovenije

V prispevku na temo povezanosti glasbe in diplomacije za tretjo konferenco slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, kjer se organizatorjem zahvaljujem za povabilo skušam na kratko osvetliti zgodovinske aspekte povezav med pesmijo, glasbo, diplomacijo in oblikovanjem narodne identitete. Obenem pa se na kratko dotaknem tudi akademske in praktične ravni pomembne povezanosti ter prepletenosti glasbe in diplomacije.

Prispevek obravnava tako normativne podlage za delovanje slovenske diplomacije na področju t.i. kulturne diplomacije, in praktične vidike povezave glasbe in diplomacije, ob predstavitvi ključnih prednostnih področij slovenske zunanje politike. Slednje so sicer navedene v začetku leta 2022 prenovljenem Strateškem dokumentu slovenske zunanje politike.

Pri tem skušam osvetliti še aktualno vlogo in vpetost glasbe kot pomembne komponente slovenske kulturne diplomacije, katere prizadevanja gredo v smeri podpore slovenske diplomacije uveljavljanju naših interesov tako na področju politike, gospodarstva, razvoja, znanosti, izobraževanja in kulture.

Naj na začetku omenim, da so slovenske ljudske pesmi in glasba, bodisi skozi glasbeno spremljavo, ali individualno ter zborovsko petje, odigrale

izjemno pomembno vlogo pri oblikovanju naše slovenske narodnostne zavesti in identitete, še preden se je sploh oblikovala slovenska država in slovenska diplomacija. Pri tem se strinjamo, da je imela slovenska pesem in glasba izjemno pomembno vlogo v procesu hrepenenja naših prednikov ter dozorevanja in oblikovanja politične zamisli o naši lastni slovenski državi.

Pesem Zdravljica Franceta Prešerna, ki je aktualna slovenska himna in dejansko del vsakega uradnega državniškega in diplomatsko-protokolarnega dogodka, je bila tako napisana v času pomladi narodov ob nastanku političnega programa Zedinjena Slovenija, in objavljena v letu 1848. Kasneje je bila uglasbljena z melodijo istoimenske zborovske skladbe s strani skladatelja Stanka Premrla. Pesem Zdravljica je tako že pred več kot sto leti imela diplomatsko sporočilnost, in je okrepila težnje ter prizadevanja za lastno državo.

Sicer je bila glasba skozi celo zgodovino vedno izjemno pomembna komponenta diplomatsko-politične komunikacije. Pri tem je skupni imenovalec diplomacije in glasbe ta, da lahko obe, sicer vsaka na svoj način, sporočata kaj dejansko pomeni mir na eni strani, in kaj vojna na drugi strani. Glasba, v povezavi s kulturo in diplomacijo, je odigrala pomembno vlogo tudi v času naših osamosvojitve in prizadevanj za doseganje mednarodnega priznanja. Nenazadnje pa je bila Beethovnova 9 simfonija izbrana za himno Evropske Unije zaradi svoje diplomatske in univerzalne sporočilnosti miru ter vzbujanja občutkov bratstva in pripadnosti humanosti.

Naj v povezavi med glasbo, diplomacijo in krepitvijo pripadnosti in uveljavljanja skupnih ciljev ter vzbujanja domoljubja posebej izpostavim vlogo slovenskih izseljencev, tako v zamejstvu posebej pa po svetu. V Združenih državah, kjer trenutno opravljam diplomatsko delo je poznano, da slovenska pesem, posebej skozi zvoke harmonike, kjer je v Clevelandu postavljen poseben Muzej posvečen polki, povezuje, in predstavlja univerzalno diplomatsko „glasbeno“ komunikacijo z ameriško javnostjo, skozi katero Slovenci sporočajo narodno in kulturno identiteto ter pripadnost skupnim vrednotam svobode in demokracije, ki jih delimo z Američani.

Danes, ko je svoboden in demokratičen svet združen v obsodbi brutalne agresije nad Ukrajino le-ta, poleg fizične obrambe tudi s pomočjo glasbe v povezavi z diplomacijo krepi napore v mednarodni skupnosti za obrambo njene suverenosti in ohranitev ozemeljske celovitosti.

V sodobnem času se je v kontekstu povezave med glasbo in diplomacijo, posebej v kontekstu komunikacije pozitivnih vrednot in promocije države, njene kulture, znanosti, turizma in drugih področij zelo uveljavil izraz t.i. glasbena diplomacija. Slednjega poznavalci bolj definirajo kot posebno

obliko kulturne diplomacije, ki se vse bolj tudi uveljavlja pri delovanju slovenske diplomacije.

Glasba prav tako lahko pomaga pri lažjem razumevanju in preseganju kulturnih razlik, in obenem promovira sodelovanje, razumevanje in medsebojno spoštovanje med ljudmi. V tem smislu lahko glasbo seveda označimo kot pomemben dejavnik oz. instrumentarij kulturne diplomacije, ki prispeva k lažjemu doseganju kompromisov, in posledično k zagotavljanju mednarodnega miru. Slednjo, kulturno diplomacijo, ki kot rečeno zajema tudi povezavo med diplomacijo in glasbo v veliki meri uporablja tudi slovenska diplomacija. Pri tem je kulturna diplomacija v Strateškem dokumentu slovenske zunanje politike posebej navedena med prednostnimi področji delovanja slovenske diplomacije.

Pri tem želim izpostaviti primere dobrih praks in projektov povezovanja glasbe in diplomacije v moji dolgoletni diplomatski karieri, ko uspešno povezujemo glasbo in diplomacijo vezano na splošno promocijo slovenskih zunanjepolitičnih in posebej gospodarskih interesov v državah, kjer sem deloval oz. še delujem kot veleposlanik. Tako ob najvišjih državniških obiskih, kot je bil, ko sem bil med leti 2008 – 2012 veleposlanik na Finskem, državniški obisk takratnega predsednika republike, kot tudi ob delovnih obiskih ministrov in ostalih obiskih visokih predstavnikov Slovenije, skušamo vedno v maksimalni možni meri v osrednji del in spremljajoče dogodke vključiti elemente kulturne diplomacije.

Spomnim se, ko me je takrat klical šef finskega protokola in prosil za pomoč pri vključitvi slovenske glasbe v dogodek svečane državniške večerje v finski predsedniški palači. Zelo smo bili počaščeni, ko je finski vojaški orkester tekom dogodka izvajal dela tako Ipavca, Gallusa ter Ramovša in Kozine, kasneje ob svečanem plesu pa še moderne slovenske skladatelje, Sepeta in Privška.

Pri tem želim, vezano na čas službovanja na Finskem posebej omeniti sodelovanje z Markom Ozbičem, tržaškim Slovencem, pianistom in zborovodjem v Operi v Helsinkih. Marko mi je bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč. Posebej sem ponosen, ko so v samem centru Helsinkov na glavni promenadi ob odpiranju razstave Identiteta Slovenije, leta 2014 zazveneli prijazni zvoki slovenskih skladb, ki so jih izvajali glasbeniki iz Opere v Helsinkih.

Prav tako sem bil ponosen, ko smo podoben projekt postavitve izjemne razstave o Sloveniji na prostem, ob deseti obletnici vstopa v EU v prestolnici Kraljevine Danske, Kopenhagnu imeli gostovanje posebne glasbene skupine iz Slovenije, kjer so prevladovali študentje akademije za glasbo. V času mojega dela v Kraljevini Danski smo veliko koncertov, ki smo jih

organizirali izvedli s pomočjo mladih slovenskih glasbenikov, in seveda glasbenic, ki so študirali na danski Kraljevi glasbeni akademiji.

Prav tako smo bodisi samostojno ali ob drugih diplomatskih dogodkih predstavljali slovensko zborovsko pesem. V lepem spominu ostaja koncert mešanega pevskega zbora iz Slovenije v Švedski protestantski cerkvi. Veliko pozornosti je v Kopenhagnu – posebej med mlado generacijo, ki smo jo želeli seznaniti s Slovenijo - pritegniti koncert slovenske skupine Laibach.

V Kraljevini Norveški smo, ob robu slovensko-norveškega literarnega večera, kjer se je predstavil slovenski pisatelj Drago Jančar in spregovoril o knjigi To noč sem jo videl, organizirali tudi koncert Vlada Kreslina. Slednji je pri norveških prijateljih zbudil veliko zanimanja. Posebej v delu, ko je izvajal ljudske pesmi iz Prekmurja

Od zadnjih glasbenih prireditev, odkar delujem kot veleposlanik v Združenih državah, kjer je dejstvo, da smo bili skorajda leto in pol omejeni zaradi pandemije Covid, želim posebej izpostaviti več koncertov slovenske zborovske skupine Krila. Zahvaljujoč našemu častnemu konzulu gospodu Medvedu iz Minnesote je skupine nastopila večkrat. Posebej impresivno je slovenska pesem zazvenela ob odprtju prenovljene spominske plošče slovenskemu misijonarju škofu Baragi na območju Velikih jezer.

V lepem spominu mi prav tako ostajajo srečanja s slovenskimi skupnostmi. V času mojega službovanja v Skandinaviji, ko sva s soprogo v Helsinkih podala pobudo za vzpostavitev Združenja staršev slovenskih otrok smo

doma pri nas, na ambasadi in drugje organizirali številna druženja, kjer je bil eden od osrednjih elementov tudi slovenska pesem.

V Združenih državah kjer trenutno delujem s to prakso seveda nadaljujemo. Lansko leto, je bilo ob 30 obletnici samostojne Slovenije posebej svečano v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu. In da ne pozabim omeniti mojih obiskov v Indiani in Kaliforniji, kjer je bila prav tako pomembna komponenta slovenska glasba. V San Franciscu so se ob obisku ministra za digitalizacijo Slovenci posebej organizirali in glasba, ki jo je izvajala skupina nekdaj zelo poznane pevke Moni Kovačič, ki sedaj živi in dela v Združenih državah, je bila izjemna.

V letošnjem letu 2022, ko obeležujemo 30 let diplomatskih odnosov med Slovenijo in Združenimi državami smo organizirali več gospodarsko-promocijskih kot ostalih diplomatskih dogodkov in razstav. Pri tem smo na najboljši možen način, bodisi skozi vključitev glasbenikov ali predvajanjem slovenske glasbe, vključevali in povezovali glasbo, kulturo in diplomacijo.

Izjemno uspešno smo organizirali tudi gospodarsko-športni dogodek s poslovno konferenco v Teksasu in ameriško-slovensko udeležbo na košarkarski tekmi, kjer je nastopil slovenski košarkarski as Luka Dončič, ob premorih tudi z zvoki glasbe Avsenikov Na Golico. Slednja pesem je seveda tudi tukaj v Združenih državah izjemno sporočilna, in povezuje rdečo nit prvih slovenskih izseljencev, ki so prihajali v Združene države, do sedanjih mladih generacij, ki jim glasba starih staršev morebiti zveni staromodno, vendarle pa jim - vsaj večini - zbudi slovenske korenine.

Naj zaključim s potrditvijo pomena glasbe kot izjemno pomembne komponente kulturne diplomacije, ki vsekakor pozitivno deluje v kompleksnosti urejanja mednarodnih odnosov. Prav tako je glasba izjemno pomembna v kontekstu ohranjanja in negovanja naše narodne identitete ter uresničevanja ključnih zunanjepolitičnih prioritet Republike Slovenije.

Izjemen pomen ima predvsem slovenska narodna glasba pri povezovanju slovenskih zamejskih in čezmejnih skupnosti, zato se bom zavzemal, da se naj vloga le-te znotraj kulturne diplomacije še naprej krepi.

In my paper on the connection between music and diplomacy for the third conference of Slovenian musicians from the world and Slovenia, where I thank the organizers for the invitation, I try to focus on the historical aspects of the connections between song, music, diplomacy and the formation of national identity. At the same time, I also briefly touch on the academic and practical level of the important connection and intertwining of music and diplomacy.

The paper deals with the normative bases for the functioning of Slovenian diplomacy in the field of cultural diplomacy, and practical aspects of the connection between music and diplomacy, while presenting the key priority areas of Slovenian foreign policy. The latter are stated in the revised Strategic Document of Slovenian Foreign Policy at the beginning of 2022.

In doing so, I try to shed light on the current role and involvement of music as an important component of Slovenian cultural diplomacy, whose efforts go in the direction of supporting Slovenian diplomacy in asserting our interests in the fields of politics, economy, development, science, education and culture.

Let me start by mentioning that Slovenian folk songs and music, whether through musical accompaniment or individual and choral singing, played an extremely important role in the formation of our Slovenian national consciousness and identity, even before the Slovenian state was established. Here we agree that Slovenian song and music played an extremely important role in the process of the yearning of our ancestors and the maturation and formation of the political idea of our own Slovenian state.

The song Zdravljica by France Prešern, which is the current Slovenian anthem and actually part of every official state and diplomatic-protocol event, was written during the Spring of Nations at the beginning of 1848 when first political program for united Slovenia was prepared. The song Zdravljica already had a diplomatic message more than a hundred years ago, and it strengthened aspirations and efforts for one's own country.

Otherwise, throughout history, music has always been an extremely important component of diplomatic-political communication. Here, the common denominator of diplomacy and music is that both, otherwise each in its own way, can communicate what peace actually means on the one hand, and what war means on the other. Music, in connection with culture and diplomacy, also played an important role during our independence and efforts to achieve international recognition. Finally yet importantly, Beethoven's 9th symphony was chosen as the anthem of the European Union because of its diplomatic and universal message of peace and the arousing of feelings of brotherhood and belonging to humanity.

In the connection between music, diplomacy and the strengthening of belonging and the enforcement of common goals and the instilling of patriotism, let me highlight the role of Slovenian emigrants. Both abroad and especially around the world. In the United States it is known that the Slovenian song, especially through the sounds of the accordion, connects and represents a universal diplomatic „musical" communication with the American public, through which Slovenians communicate their national and cultural identity and belonging to the common values of freedom and democracy that we share with Americans.

Today, when the free and democratic world is united in condemning the brutal aggression against Ukraine, the latter, in addition to physical defense, is also using music in connection with diplomacy to strengthen efforts in the international community to defend its sovereignty and preserve its territorial integrity.

In modern times, in the context of the connection between music and diplomacy, especially in the context of the communication of positive values and the promotion of the country, its culture, science, tourism and other fields, the term so-called musical diplomacy. Experts define the latter more as a special form of cultural diplomacy, which is increasingly gaining ground in the functioning of Slovenian diploma

Here I would like to point out examples of good practices and projects of connecting music and diplomacy in my long diplomatic career, when we successfully connect music and diplomacy related to the general promotion of Slovenian foreign policy and especially economic interests in the countries where I worked or I still work as an ambassador.

Both, during the highest state visits, as well as during working visits by ministers and other high-ranking representatives of Slovenia, we always try to the maximum extent possible to the central part and accompanying events to include elements of cultural diplomacy.

I remember when the head of Finnish protocol called me and asked for help with the inclusion of Slovenian music in the event of the state dinner in the Finnish presidential palace. We were much honored when the Finnish military orchestra performed the works of Ipavac, Gallus and Ramovš and Kozina during the event, and later, during the festive dance modern Slovenian composers, Sepe and Privšek.

Here, related to the time I served in Finland, I would like to especially mention the collaboration with Marko Ozbič, a Slovene from Trieste, pianist and choirmaster at the Opera in Helsinki. Marko was always ready to help me. I am especially proud when, in 2014, in the very center of Helsinki on the main promenade at the opening of the Identity of Slovenia exhibition, musicians played the friendly sounds of Slovenian compositions from the Helsinki Opera.

I was also proud when we had a similar project of setting up an exceptional exhibition about Slovenia outdoors, on the tenth anniversary of the accession to the EU in the capital of the Kingdom of Denmark, Copenhagen, where a special music group from Slovenia was hosted, dominated by students of the Academy of Music. During my time in the Kingdom of Denmark, we organized many concerts with the help of young Slovenian musicians, and of course female musicians who studied at the Danish Royal Academy of Music.

We also presented a Slovenian choral song, either independently or at other diplomatic events. The concert of the mixed choir from Slovenia in

the Swedish Protestant Church remains a fond memory. The concert of the Slovenian group Laibach attracted a lot of attention in Copenhagen - especially among the young generation.

In the Kingdom of Norway, on the sidelines of the Slovene-Norwegian literary evening, where the Slovenian writer Drago Jančar presented himself and spoke about the book I saw it last night, we organized a Vlado Kreslin concert. The latter aroused a lot of interest among Norwegian friends. Especially in the part when he performed folk songs from Prekmurje

Of the last musical events, I want to highlight several concerts of the Slovenian choir group Krila. Thanks to our honorary consul Mr. Medved from Minnesota, the group performed several times. The Slovenian song sounded especially impressive at the opening of the renovated memorial plaque to the Slovenian missionary Bishop Baraga in the Great Lakes area.

I also have fond memories of meetings with Slovenian communities. During my service in Scandinavia, when my wife and I initiated the establishment of the Association of Parents of Slovenian Children in Helsinki, we organized many gatherings at home, at the embassy and elsewhere, where one of the central elements was a Slovenian song.

In the United States, where I currently work, we naturally continue this practice. Last year, on the 30th anniversary of independent Slovenia, there was a special celebration at the Slovenian National House in Cleveland.

In this year 2022, when we celebrate 30 years of diplomatic relations between Slovenia and the United States, we organized more economic and promotional events and exhibitions than other diplomatic events. In doing so, we included and connected music, culture and diplomacy in the best possible way, either through the involvement of musicians or by playing Slovenian music.

We also very successfully organized an economic and sports event with a business conference in Texas and an American-Slovenian participation in a basketball game, where the Slovenian basketball ace Luka Dončič performed, with the sounds of music by Avseniki Na Golico during the breaks. The latter song is, of course, also extremely informative here in the United States, and connects the red thread of the first Slovenian emigrants who came to the United States to the current young generations, for whom the music of their grandparents may sound old-fashioned, but for them - at least for most - it awakens Slovenian roots.

Let me conclude by confirming the importance of music as an extremely important component of cultural diplomacy, which certainly works in the complexity of international relations. Music is also extremely important in

the context of preserving and nurturing our national identity and realizing key foreign policy priorities of the Republic of Slovenia.

In particular, Slovenian national music is extremely important in connecting Slovenian border and cross-border communities, so I will advocate strengthening its role within cultural diplomacy,

■ ***Tone Kajzer**

Rodil se je 9. julija 1966 v Slovenj Gradcu. Osnovno šolo je obiskoval v rodni Mežici, kasneje pa je študiral na Fakulteti za arhitekturo gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani in na Ekonomsko- poslovni fakulteti v Mariboru ter na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani ekonomist ter specialist mednarodnih odnosov.

Poklicno kariero je začel v diplomaciji in sicer v začetku leta 1995 v Ministrstvu za zunanje zadeve. V dosedanji diplomatski karieri je deloval tako v notranji kot zunanji službi. Med leti 1996 in 2000 je delal na veleposlaništvu Slovenije v Egiptu, kasneje pa je po vrnitvi v zunanje ministrstvo do leta 2007 opravljal naloge namestnika nacionalnega koordinatorja za mednarodno razvojno sodelovanje in vodje sektorja. V sektorju za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč je leta 2006 v vlogi vodje projektne skupine za pripravo Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju, sodeloval pri pripravi zakonodajnega okvira za področje mednarodne razvojne pomoči. Omenjeni zakon je bil v Državnem zboru sprejet leta .2006.

Leta 2007 je bil na Ministrstvu za zunanje zadeve imenovan za vodjo sektorja za Hrvaško, kjer je sodeloval pri reševanju odprtih vprašanj med državama, leta 2008 pa je bil imenovan za izrednega in pooblaščenega veleposlanika RS na Finskem in v Estoniji, kjer posebno pozornost namenjal gospodarski diplomaciji in konkretni pomoči slovenskemu gospodarstvu. S soprogo Mileno sta vzpostavila tesne stike s Slovenci na Finskem in sta tudi pobudnika ustanovitve Združenja staršev slovenskih otrok, ki sedaj izjemno aktivno deluje na Finskem.

Konec leta 2012 je bil po vrnitvi iz Finske imenovan za državnega sekretarja v Kabinetu predsednika vlade, kjer se je do ponovnega odhoda v tujino poleti 2013 ukvarjal z zunanjepolitičnimi in zunanje ekonomskimi vprašanji. Leta 2013 je bil imenovan za izrednega in pooblaščenega veleposlanika v Kraljevini Danski, kjer je poleg Danske nerezidenčno pokrival celotno Nordijsko regijo (Islandija, Norveška, Švedska, Finska) ob tem pa do začetka leta 2016 še Estonijo in Litvo. V času mandata, ki ga je zaključil poleti 2018 si je izjemno prizadeval za okrepitev odnosov in posebej gospodarskega sodelovanja z državami Nordijske regije, kjer se je na njegovo pobudo močno razširila in okrepila mreža aktivnih častnih konzulov.

Po koncu drugega veleposlaniškega mandata poleti 2018 je v MZZ prevzel koordinacijo digitalnega področja. Pri tem je deloval na področju povezovanja novih digitalnih tehnologij in gospodarske diplomacije ter vzpostavljanja

mreže Evropske digitalne diplomacije. Marca 2020 je bil imenovan za državnega sekretarja v MZZ, kjer je bil pristojen za področje multilateralnih odnosov in razvojnega sodelovanja, obenem pa je skrbel za dvostranske odnose z ZDA in Transatlantsko sodelovanje. Od januarja 2020 opravlja delo veleposlanika Slovenije v Združenih državah Amerike, z nerezidenčnim pokrivanjem Mehike, Paname ter Kostarike.

Pri delu se posebej angažira na področju krepitve in poglabljanja dvostranskega in zavezniškega sodelovanja med Slovenijo in ZDA. Posebno pozornost namenja področju gospodarske diplomacije, in širi mrežo kvalitetnih častnih konzulov širom ZDA. Prav tako je aktiven na področju sodelovanja na področju kulture, in se angažira pri sodelovanju s številčno slovensko skupnostjo v ZDA.

Veleposlanik Kajzer je med drugim avtor več prispevkov na področju mednarodnih odnosov. Veleposlanik Kajzer je velik ljubitelj dobre knjige in vseh športov kjer se je v preteklosti veliko ukvarjal s tekom, sedaj pa mu je posebej pri srcu igra golfa. Je poročen, in ima dve hčerki.

H.E. Tone Kajzer has been the Chief of Mission of the Embassy of the Republic of Slovenia in Washington since January 2021, where he serves as the Ambassador to the United States of America, Mexico, Panama, and Costa Rica. He also serves as Slovenia's permanent representative to the Caribbean Community and the Organization of American States. His tenure has covered the Slovenian Presidency of the Council of the European Union in 2021 and the campaign for a non-permanent seat on the United Nations Security Council, set to begin in 2024.

In a school essay about his dream job written when he was just 14, Kajzer recalls wanting to become a big rig truck driver in America, much to the chagrin of his teachers. Instead, he was pushed toward geodesy/surveying (the science of accurately measuring and understanding the Earth's geometric shape, orientation in space, and gravity field). In a country (then a region of Yugoslavia) that is heavily forested, this was a promising career.

But enlistment in the Yugoslav People's Army gave Kajzer the opportunity to fulfill his childhood dream. While in the army he earned his license to drive heavy trucks, which he maintains to this day, and trained others to do the same. Kajzer also received a degree in geodesy and engineering from the University of Ljubljana, which he used in a brief stint working for a mining company. Fate however, as it often does, called him in a different direction.

After receiving a joint degree in economics and international relations from the University of Maribor, Kajzer joined his young country's Ministry of Foreign Affairs in 1995, four years after gaining its independence from Yugoslavia. His first foreign posting took him to the Slovenian Embassy in Egypt as Second Secretary for Economic Affairs (1996-2000). Following this, Kajzer helped to implement the Stability Pact for Southeastern Europe, a program initiated by the European Union to encourage peace and economic growth in the region. In 2004 he was named Deputy National Coordinator for Slovenia's Development Cooperation Program (ODA). There he was tasked to draft the Law on Slovenia's ODA,

which was subsequently adopted by the Slovenian Parliament. As Head of Department for Croatia in the Ministry of Foreign Affairs, he actively participated in resolving outstanding issues between the two countries. In 2008, he was appointed Ambassador of the Republic of Slovenia to Finland and to Estonia, where he devoted most of his time and energy to enhancing relations and cooperation. Following his return from Finland in 2012, he was appointed State Secretary at the Office of the Prime Minister, but public service from the field again beckoned him. From 2013 until 2018, Kajzer served as Ambassador of the Republic of Slovenia to the Kingdom of Denmark. Based out of the embassy in Copenhagen, his portfolio also covered the entire Nordic region (Iceland, Norway, Sweden, Finland), as well as Estonia and Lithuania. To fulfill the broad mandate, Kajzer took the initiative to substantially expand Slovenia's network of Honorary Consuls across the region in order to extend the embassy's outreach capability, an approach he has replicated in North America.

Following his return to the Ministry of Foreign Affairs in 2020, Kajzer was responsible for the coordination for the digital transformation which, through the ongoing digital or fourth industrial revolution at all social and economic levels, shapes the conditions for the competitiveness of states, bringing to our daily life not only progress and prosperity but also challenges due to the increasing cyber and hybrid threats. Most recently, he held a position as State Secretary at the Ministry of Foreign Affairs. A family man first and foremost, Ambassador Kajzer and his wife Milena have two daughters, Trina and Angela, and a Lhasa Apso Family Dog named Kora. Outside of diplomacy, he is an avid golfer, enjoys cooking, and is a fan of American country music.

Vloga glasbe v diplomaciji

The Role of Music in Diplomacy

Valentin Inzko*

* **Valentin Inzko**

Je avstrijski diplomat slovenske narodnosti, rojen 22. maj 1949. Od leta 2009 do 2021 je opravljal vlogo visokega predstavnika za Bosno in Hercegovino.

Valentin Inzko se je rodil v slovenski družini v Celovcu na avstrijskem Koroškem. Njegov oče, Valentin Inzko starejši, je bil znan kulturni in politični predstavnik slovenske manjšine na Koroškem. Valentin mlajši je obiskoval dvojezično šolo na Svečah v občini Bistrici v Rožu. Po končani slovenski srednji šoli v Celovcu leta 1967, se je vpisal na Univerzo v Gradcu, kjer je študiral pravo in filologijo. Med letoma 1972 in 1974 je obiskoval Diplomatsko akademijo na Dunaju.

Leta 1974 je začel delati na avstrijskem zunanjem ministrstvu. Med letoma 1982 in 1986 je delal kot tiskovni predstavnik na avstrijskem konzulatu v Beogradu. Nato je odšel v Mongolijo in na Sri Lanko v okviru avstrijske misije pri Združenih narodih. Zaradi domotožja se je leta 1990 vrnil in do leta 1996 delal kot kulturni ataše v Pragi. V letih 1996 in 1999 je bil avstrijski veleposlanik v Bosni in Hercegovini. Leta 2005 ga je avstrijski predsednik imenoval za avstrijskega veleposlanika v Sloveniji. Marca 2009 je postal sedmi Visoki predstavnik za Bosno in Hercegovino. Inzko je tako postal že drugi koroški Slovenec po Wolfgangu Petritschu na tem mestu.

Poleg slovenščine in nemščine tekoče govori tudi hrvaško, rusko in češko. Med drugim je prevedel delo Václava Havla »*Življenje v resnici*« in »Moč brezmočnih« v slovenščino.

Junija 2010 je bil izvoljen za predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev.

Poročen je z argentinsko Slovenko, operno pevko Bernardo Fink Inzko.

Glasba kot univerzalni jezik, v kriznih in manj kriznih časih

Music as Universal Language, in Times of Bigger or Lesser Grade of Crisis

Tina Žerdin*

Sem svobodna umetnica, harfistka, živim na Dunaju. Delila bi rada nekaj svojih izkušenj in mnenj o udejstvovanju na glasbenem področju v obdobjih večjih in manjših družbenih izzivov.

V letih 2018 in 2019 smo bile s kolegicami kvarteta za sodobno glasbo »airborne extended« izbranke programa NASOM (New Austrian Sound of Music) ter bile na ta račun v obdobju dveh let iz strani Ministrstva za zunanje zadeve Avstrije oziroma le-temu podrejenih »Kulturforumov« finančno in organizacijsko dobro podprte pri svoji mednarodni dejavnosti. Imele smo status avstrijskih kulturnih veleposlanic ter koncertirale in predavale v Rusiji, Ukrajini, Turčiji, Črni Gori, Izraelu, v Kanadi, na Poljskem, Madžarskem, v Italiji, Franciji, na Švedskem, v Belgiji, Veliki Britaniji, na Irskem.... Še vedno imamo odlične odnose z avstrijskimi »Kulturforumi« po vsem svetu. Program NASOM, ki letos praznuje dvajsetletnico obstoja, je bil v glasbi tako uspešen, da se je v zadnjih letih preselil tudi na področje upodabljajočih umetnosti in literature.

Dejavnost avstrijskega kulturnega foruma v Pekingu sem v najlepši luči doživela že jeseni leta 2013. Kot članica avstrijske delegacije umetnikov in politikov sem odpotovala v Mongolijo. V sodelovanju z Državno opero v Ulan Batorju in drugimi partnerji s področja kulture smo izvajali nekajtedenske izobraževalne programe ter se pripravljali na svečani koncert ob štiridesetletnici diplomatskih stikov med Mongolijo in Avstrijo. Ta vez je

obojestransko še toliko pomembnejša, ker je bila prav Avstrija prva država, ki je leta 1973 priznala samostojno Mongolijo.

V opernem orkestru, kjer sem po opravljenih dnevnih dejavnostih na lastno iniciativo ob večerih igrala, sem težko s komerkoli komunicirala. Srednja in starejša generacija kolegov tam še govori rusko in z njimi smo včasih našli kakšno podobno besedo slovanskega izvora, redki mlajši člani orkestra so govorili nekaj angleščine. Z dirigentom žal dobesedno nisva našla skupnega jezika. Razen glasbe. Pogovor ni stekel, predstava Labodjega jezera pa. S solzami v očeh kolegov iz orkestra – najbrž ne toliko zaradi mojega igranja, pač pa zaradi zvoka harfe, ki ga v Mongoliji niso slišali že več kot deset let, od upokojitve zadnje mongolske operne harfistke.

Je prav to dejstvo, da je mogoče z glasbo nagovoriti skoraj vsakogar, ki ga sicer zgolj besede ne dosežejo, razlog, da se diplomacija običajno vedno zateče k glasbenikom, ko želi širšo javnost na lep način opozoriti na svoje dosežke in prizadevanja? Proslave ob praznikih, obletnice, dobrodelne prireditve ob kriznih situacijah – skoraj vedno se bo v te namene zgodil koncert.

Glasbenikom je vloga glasnikov vrednot, ki naj bi bile prave, ter pozivov, ki naj bi bili pozivi k dobremu, seveda pisana na kožo. V glasbi se téme poenostavijo, sivo postane spet črno ali belo.

Največkrat se nas da precej hitro prepričati, da stopimo v službo višjih ciljev. Običajno zadostuje, da se nam zapiha na duše, ki praviloma hrepenijo po ekskluzivnosti. Naše plačilo za tovrstne usluge je nekaj (v najboljšem primeru) medijsko izpostavljenih odrskih minut, aplavz publike ter majhen, večji ali pa tudi ničeln honorar. Odvisno od konteksta: za namene praznovanj in obletnic smo običajno plačani več, za dobrodelne koncerte nič.

Ob vsaki večji politični krizi se odpovemo honorarjem, se oblečemo v najlepša koncertna oblačila in izberemo skladbe, ki bodo ljudem odprle srca in posledično morda denarnice. Smo v takšni vlogi glasbeniki sploh še glasniki ali pa zgolj lesketajoč ovojni papir, ki potrjuje vrednost, atraktivnost in pravilnost politične vsebine?

Najbolj ironično je, če obdobje množičnih dobrodelnih koncertov neposredno sledi obdobju, v katerem nam je bilo javno nastopati prepovedano in smo bili svobodni umetniki prepuščeni milosti ali nemilosti državnih finančnih podpor. Takšen je bil, vsaj v Avstriji, začetek letošnjega leta. Po izpraznjenih koledarjih v zimskih mesecih so že marca le-ti skoraj pregoreli. Še malo prej vsem odvečni smo bili v novi politični krizni situaciji prepotrebni. Vabila k udeležbi na dobrodelnem koncertu ni bilo možno zavrniti brez slabe vesti ali celo črne pike pri dotičnem organizatorju. Častno smo se odpovedovali honorarjem, ob tem pa plačevali večerna varstva otrok,

se čez noč učili na hitro sestavljenih programov... V podporo Ukrajini smo marca solidarnostno nastopali tudi po večkrat na teden. Se v kriznih časih zaslužkom za svoje delo solidarnostno odpovedujejo tudi diplomati?

Z igranjem zastonj si glasbeniki delamo veliko škodo. Glasbene dvorane bi publika zagotovo bolj pogrešala, če v času covidnih zaprtij ne bi bila deležna koncertov na balkonih in množičnih recitalov iz dnevne sobe po spletnih omrežjih. Še bolj, če bi jim bil v smislu kolegialnosti do žive glasbe odvzet tudi dobri stari YouTube.

Zato apel kolegom iz vrst profesionalnih glasbenikov: ne igrajte koncertov po balkonih! Če je to le mogoče, stopite v službo okrasja diplomacije le pod primernimi, v naprej dogovorjenimi finančnimi pogoji. V splošnem bi bilo nujno v vsaki državi oblikovati vsaj priporočila ali celo določiti minimalne standarde za dostopnost naših storitev (glej npr. Deutsche Orchestervereinigung Honorarmindeststandards), na katere bi se lahko v procesu pogajanj za honorarje sklicevali.

Vsekakor moram pohvaliti avstrijski sistem podpore umetnikom v času covida. Po zelo nebirokratski poti smo bili hitro deležni povsem solidnih podpor. Ob tem nam ni bilo prepovedano delati, če smo to možnost imeli. Lahko smo opravljali studijsko delo, učili preko spleta... V mojem primeru sem smela t.i. premostitveno financiranje prejemati celo kot sočasna prejemnica porodniškega nadomestila. In kar je še posebej pohvalno: državne podpore smo v zmanjšani višini dobivali še tri mesece po izteku »lockdownov«. K sreči je bilo odgovornim očitno jasno, da konec zaprtja še zdaleč ne pomeni takojšnje rekonstrukcije kulturnega življenja v polni meri. Razmer v Sloveniji ne poznam dovolj dobro, a upam, da je bilo tudi tam tako.

Iz sedanjosti me spomin zopet ponese v lepo izkušnjo glasbene diplomacije: spet sedim v orkestru Mongolske nacionalne opere ter s kolegi, s katerimi se ne morem pogovarjati, igram glasbo Čajkovskega. Spremljam oboo, skušam obogatiti zvok godal, podredim se fraziranju flavte... Čajkovski, Rus in homoseksualec, nas povezuje, v njegovi glasbi se dopolnjujemo in se spoštujemo. Najbrž prenesemo nekaj lepote te komunikacije tudi v kakšno srce v publiki. In prav zato je pomembno, da glasbo igramo. Tudi Čajkovskega.

***Tina Žerdin, mag. art.**

Harfistka Tina Žerdin je na Univerzi za glasbo na Dunaju v koncertnem razredu profesorice Adelheid Blovsky-Miller z odliko opravila tako dodiplomski kot tudi magistrski študij ter se postransko intenzivno izobraževala pri

številnih znanih tujih profesorjih, predvsem predstavnikih francoske šole igranja harfe.

Med študijem je bila štipendistka Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Po študiju je iz strani dunajske Univerze za glasbo prejela nagradno štipendijo za izjemne študijske dosežke, leta 2010 pa za svoje raziskovalno in umetniško dejavnost na področju vloge harfe v opusu skladatelja Richarda Wagnerja tudi štipendijo Bayreuthskega štipendijskega sklada.

Koncertno se veliko udejstvuje tako doma kot tudi v tujini: nastopa kot solistka, kot članica raznovrstnih komornih zasedb in kot soloharfistka uglednih avstrijskih orkestrov (Dunajski komorni orkester, orkester na starih inštrumentih „Wiener Akademie“, Madžarsko-avstrijska Haydnova fiharmonija, orkester za snemanje filmske glasbe Synchron Stage Orchestra). Redno sodeluje z orkestroma Dunajske državne in Ljudske opere, večkrat je gostovala tudi v orkestru Milanske Scale.

Je avtorica številnih posnetkov za arhiv Radia Slovenija in avstrijskega ORF-a. V letu 2015 je v založbi Društva slovenskih skladateljev izšla njena prva samostojna zgoščenka z deli slovenskih avtorjev. S promocijo le-te je opozarjala na pomanjkanje novih slovenskih skladb za harfo in spodbudila nastanek številnih novih del. Druga zgoščenka s sodobno slovensko glasbo za harfo „Odzven Harfonije“ bo izšla konec leta 2022.

Kot interpretinja sodobne glasbe sodeluje z ansambli Klangforum, Phace, Kontrapunkte, Reconsil in „die Reihe“ na Dunaju. Kot članica kvarteta „airborne extended“ po vsem svetu koncertira ter predava o izvajalskih praksah v sodobni glasbi.

Kot pedagoginja je dejavna v Sloveniji in Avstriji. Je tudi ustanoviteljica izobraževalnega programa za harfo v Mongoliji.

Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije: Bogate glasbene poti

Presentation of Slovenian Musicians from Slovenia and Abroad: Rich Musical Careers

PREDSEDUJOČI

Aleksi Jercog

Glasbeni urednik slovenskega programa RAI, publicist in glasbenik Aleksi Jercog se je rodil 10. aprila 1971 v Trstu v slovenski družini.

Po letih študija harmonike je z odliko in pohvalo diplomiral iz zgodovine glasbe na filozofski fakulteti tržaške univerze.

Na podlagi diplomske naloge o zgodovini in repertoarju harmonike je leta 1997 nastala knjiga La fisarmonica – Organologia e letteratura, katere se študentje italijanskih konservatorijev poslužujejo pri izpitu zgodovine in kulture koncertne harmonike. Leta 2004 je izdal monografijo o znamenitem modelu harmonike Super VI Scandalli – Una fisarmonica nella storia. Oba eseja je objavila založba Physa iz Trevisa. Leta 2005 je ob priložnosti 50-letnice prvega Avsenikovega nastopa med Slovenci v Italiji objavil knjigo S pesmijo našo – 50 let ob Avsenikovi glasbi na Tržaškem in Goriškem. Leta 2008, ob 55-letnici Avsenikove glasbe, je po naročilu založbe Avsenik napisal knjigo S polko v svet – Glasbene poti bratov Avsenik, leta 2016 pa za isto založbo dokončal projekt kataloga Avsenikove glasbe, ki je bil objavljen v obsežni knjigi Zlati zvoki – Katalog Avsenikove glasbe 1953-2016. Leta 2017 je na pobudo Mladinske knjige napisal biografijo Slavko Avsenik – Življenje za glasbo.

V letih 1998-2006 je bil sodelavec Primorskega dnevnika v vlogi glasbenega recenzenta. V nadaljnjem so njegove strokovne glasbene članke objavile razne revije, časniki in zborniki. Napisal je tudi predgovore raznim

zgoščenkam, koncertne liste in programske knjižice glasbenih nizov. Večkrat ga pokličejo kot žiranta v komisije raznih festivalov, glasbenih tekmovanj in revij.

Leta 1991 je začel s sodelovanjem na slovenskem programu italijanske nacionalne RTV hiše RAI, kjer je kot urednik redno zaposlen od leta 2006. Na Radiu Trst A vodi oddaje Iz domače zakladnice, Jazz odtenki in Z naših prireditev ter urejuje druge glasbene sporede. Leta 2013 je za slovenski TV program RAI napisal scenarij in režiral uspešni dokumentarni film Spomin – Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah. V letih 2016-2020 si je zamislil in uresničil štiri Koncertne sezone Iz domače zakladnice.

Kot harmonikaš in klaviaturist je bil član ansamblov Pomlad, Freeway in Veseljaki, nato pa sodeloval z vokalnim tercetom Kresnice in s pevko Jožico Svete. Od leta 2019 vodi narodno-zabavni ansambel na lastno ime, pri katerem sodelujejo glasbeniki iz čezmejnega prostora Italija-Slovenija-Hrvaška, in igra v skupini Alpenbrass. Je avtor številnih zabavnih in narodno-zabavnih skladb. Občasno deluje tudi kot snemalec in glasbeni producent.

Slovenski oktet skozi prizmo časa

The Slovene Octet Through the Prism of Time

Jože Vidic*

Slovenski oktet je že sedem desetletij ugledna glasbena istitucija, ki je ves čas svojega delovanja vnašala v domače okolje nove glasbene smernice ter pomembno soustvarjala glasbeno krajino doma in v svetu. Po zgledu Slovenskega okteta je doma in v svetu nastalo preko sto novih skupin, ki so v njem našle svoj pevski ideal. Skozi desetletja se je glasbena podoba okteta bistrila in kmalu presegla svoj osnovni namen.

Slovenski oktet je bil ustanovljen z namenom, da bi v svet ponesel glas o domovini. S seboj pa je nosil tudi dušo ljudi, ki so prepevali v njem. Že ob nastanku leta 1951 so bili vanj izbrani najboljši pevski glasovi tedanjega časa, ki so pod budnim očesom uglednih glasbenih vodij ansambla bistrili zvok in širili repertoar ansambla ter iz preprostih obdelav ljudskih napevov kmalu prešli v nov glasbeni svet izvajanja zahtevne glasbene literature svetovnih mojstrov začenši z renesanso vse do sodobne glasbe današnjega časa.

Slovenski oktet se je rojeval v topli jeseni leta 1951, ko so po dolgih pripravah končno stopili skupaj in prvič zapeli v mali dvorani Slovenske filharmonije. Priprave in pobude, da bi našli in zbrali ustrezno skupino pevcev, so se začenjale že dve leti poprej in so sprva prihajale od Slovencev, ki so živeli v Severni Ameriki, kasneje pa jih je povzela tedaj ustanovljena Slovenska izseljenska matica, ki je v dogovoru s tedanjo kulturno oblastjo dosegla

sporazum, da ustanovijo nov pevski ansambel, ki bi v svet ponesel glas o domovini.

Po intenzivnih pripravah, v katerih so sodelovali ugledni dirigenti in skladatelji tedanjega časa, so na avdiciji izbrali idealno glasovno zasedbo ter ji nadeli ime Slovenski oktet. Skupaj z izjemnima tenoristoma ljubljanske opere, Jenezom Lipuščkom in Gašperjem Dermoto so v ansambel zbrali odlične pevce, ki so znali na pretresljiv način obuditi domačo ljudsko pesem, glasbeno vodenje pa so zaupali mlademu in tedaj še neuveljavljenemu zborovskemu dirigentu Janezu Boletu. Z njim so postavili trdne temelje repertoarja okteta ter začrtali njegovo poslanstvo. Skupaj s strokovnimi sodelavci, ki so skrbeli za promocijo okteta in njegovo koncertno dejavnost, se je kmalu oktet začel pojavljati na koncetnih odrih doma in počasi tudi v svetu.

Sprva je bila dejavnost usmerjena predvsem na protokolarne obveznosti, ko je oktet s krajšimi programi sodeloval ob obiskih tujih državnikov v domovini, kasneje pa je smel z državniškimi delegacijami potovati po svetu in s petjem negovati odnose s tujimi državniki. Ob teh priložnostih je ansambel izvajal krajše nastope in celovečerne koncerte ter se počasi osamosvajal ter potrjeval svojo veliko koncertantsko moč. Svojo koncertno dejavnost je z leti razvejal po vsem svetu. Potovali so na vse kontinente sveta in ob tem vedno izvajali vsaj eno skladbo iz okolja kjer so gostovali. S tem so izkazovali pozornost do gostiteljev in hkrati širili svoj repertoar.

V dosedanjem dolgem in bogatem obdobju delovanja se je zamenjalo prek 40 pevcev. Nekateri od njih so bili vodilni slovenski solisti svoje generacije in so nastopali na največjih koncertnih in opernih odrih doma in po svetu, drugi so bogatili zven okteta s svojo ljudskostjo, neposrednostjo in toplino. V vseh letih je ansambel posnel in izdal preko šestdeset plošč in zgoščenk ter snemal za mnoge televizijske in radijske hiše širom sveta.

Kot poklon generacijam Slovenskega okteta je sestav leta 2007 izdal knjigo Borisa Pangerca *Slovenski oktet*, v kateri je opisan temeljit prerez delovanja in poslanstva tega ansambla. Ob dvajsetletnici delovanja (1971) je oktet dal pobudo za nastanek Tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični.

Za svoje delovanje je bil dvakrat nagrajen s Prešernovo nagrado (1957, 1964), z nagrado Društva slovenskih skladateljev (1971), Drebosnjakovo nagrado (1975), nagrado Orlanda di Lassa (1984), z velikim zlatim znakom svobode Republike Slovenije (1996) in s častnim priznanjem Svetovnega slovenskega kongresa (2016).

V vseh teh letih je odličnost sestava vzdrževalo in usmerjalo pet umetniških vodij: Janez Bole, dr. Valens Vodušek, Darijan Božič, Anton Nanut in dr.

Mirko Cuderman. Od leta 2008 je njegov umetniški vodja Jože Vidic, prvak Slovenskega narodnega gledališča Opera in balet Ljubljana.

Slovenski oktet skozi prizmo časa odslikava veliko potrditev temu, da so se pred več kot sedemdesetimi leti pravilno odločili. Vemo, da je bil oktet skozi desetletja pogosto na svojem previsu, kam in kako naprej, vendar se je znal vedno pravilno odločiti in strniti vrste ter najti pravo rešitev ter se ponovno dvigniti in zasijati.

- ***Jože Vidic**

Baritonist Jože Vidic, prvak SNG Opera in balet Ljubljana, je nagrajenec Prešernovega sklada (2013) za vlogi Lorenza v operi Črne maske in Grudna v operi Ljubezen kapital. Petje je študiral v Ljubljani pri prof. Jelki Strgar in pri prof. Karlu Jeriču. V letu 2000 je postal stalni član solističnega ansambla SNG Opera in balet Ljubljana. Na odru matičnega gledališča ter gostovanjih doma in po svetu je poustvaril preko petdeset opernih vlog. Med njimi velja izpostaviti naslednje:

Macbeth (Macbeth), Jago (Otello), Ford (Falstaff), Rigoletto (Rigoletto), Renato (Ples v maskah), don Giovanni (Don Giovanni), Evgenij Onjegin (Evgenij Onjegin), Lorenzo (Črne maske), Konrad (Renske nimfe), Figaro (Seviljski brivec), lord Ashton (Lucia di Lammermoor), Orfej (Orfej in Evridika), Marcel (La bohème), dr. Malatesta (Don Pasquale), Escamillo (Carmen), Valentin (Faust), Veliki svečenik (Samson in Dalila), Mož (Tejrezijeve dojke), Gruden (Ljubezen kapital), Vladimir (Knez Igor), Pantalon (Zaljubljen v tri oranže), Danilo (Vesela vdova), Gabriel von Eisenstein (Netopir), baron Weps (Ptičar), Bob Baker (Wonderful town), Samuel (The pirates of Penzance), ... Doma in v tujini se je uveljavil tudi kot koncertni pevec. Nastopa z različnimi orkestri pod vodstvom uglednih domačih in tujih dirigentov v delih od baroka do sodobnosti: J. S. Bach, Matheus Passion (Pasijon po Mateju), Johannes Passion (Pasijon po Janezu); G. F. Händel, Jephta, Judas Maccabaeus, Allegro il pensieroso ed il moderato, Messiah; J. Haydn, Nelsonmesse (Nelsonova maša), Theresienmesse; F. Schubert, Lazarus; L. van Beethoven, 9. simfonija; G. Mahler, 8. simfonija; J. Brahms, Ein deustsches Requiem (Nemški rekviem); M. Durufle, Requiem; G. Fauré, Requiem; F. Martin, Golgota; B. Papandopulo, Hrvatska misa; M. Musorgski/D. Šostakovič, Pjesni i plaski smerti (Pesmi in plesi smrti); C. Orff, Carmina burana; B. Arnič, Simfonija št. 3 „Duma"; D. Maslanka, Mass (Maša); A. Srebotnjak, Mati; L. Lebič, Miti in apokrifi; M. Strmčnik, kantata Dunajski večeri; U. Lajovic, Poglavlje iz Pasijona Andreja Schusterja Drabosnjaka ...

Leta 1996 je postal član vodilne slovenske komorne vokalne skupine Slovenski oktet, s katerim koncertira na mednarodnih festivalih doma in v tujini in je od leta 2008 tudi njegov umetniški vodja.

Tartinijevo leto

The Year of Tartini

Mauela Rojec*

***Manuela Rojec**

Je poklicna podžupanja Občine Piran od leta 2019. Pomembna zadolžitev podžupanje Rojec je skrb za izvajanje posebnih pravic, ki jih zagotavlja ustava Republike Slovenije italijanski avtohtoni narodni skupnosti za uveljavljanje njenih potreb in interesov ter skrb za organizirano sodelovanje pri javnih zadevah. Ena izmed nalog podžupanje je tudi sodelovanje s Samoupravno skupnostjo italijanske narodnosti pri pripravi in izvajanju političnega ter kulturnega programa. V Občini Piran je zadolžena za spremljanje področja kulture in izvajanje projektov na tem področju, zato jo je župan zadolžil za vodenje odbora Tartini in koordinacijo projektov Tartini 250 v letu 2020 ter Tartini 330 v letošnjem letu. Podžupanja Rojec sodeluje z županom, kabinetom in občinsko upravo pri pripravi proračuna Občine Piran, pri pripravi sej občinskega sveta, pri vodenju projektov, pri spremljanju izvajanja proračuna, redno sodeluje pri komunikaciji z občinskimi svetniki in občani, sodeluje na protokolarnih srečanjih in dogodkih ter občasno vodi seje občinskega sveta.

Na poti sedemdeseti obletnici Avsenikove glasbe

On the Way to the 70th Anniversary of Avsenik's Music

Alfi Nipič*
Aleksi Jercog**

Harmonikaš in komponist Slavko Avsenik (1929-2015) in njegov brat, klarinetist, aranžer in producent Vilko Ovsenik (1928-2017) sodita med tiste vse redkejše glasbene ustvarjalce, ki bi ne potrebovali nikakršne predstavitve: njune glasbene stvaritve so segle v srca milijonov poslušalcev in združile ljudi vseh starostnih stopenj ter socialnih in zemljepisnih pripadnosti – od alpskega prostora do vsepovsod, kjer živita in se ohranjata slovenska beseda in duh. Njuna avtorska glasba je – ob zborovstvu in godbeništvu – postala eden najprodornejših izrazov slovenske množično zaznamovane kulture: če je v domovini marsikatera Avsenikova uspešnica že skorajda ponarodela, je na tujem celo odraz slovenskosti. Gre torej za največji in mednarodno najodmevnejši projekt v zgodovini slovenske zabavne glasbe.

Glasba bratov Avsenik je tako tesno povezana z domačo grudo, da bi jo lahko imeli za nekakšno zvočno kuliso slikovite alpske narave: ko ji prisluhnemo, se nam pred očmi nemudoma prikaže gorenjska pokrajina – podobno kot poslušanje musette glasbe ponese naše misli v Pariz ali Schrammelmusik na Dunaj ali liscio v Italijo ali country v ZDA. Kot je napisal Slavko Avsenik ml., "njuni lirični in fantazije polni valčki ter od veselja in srčne radosti brsteče polke povezujejo vse glavne značilnosti slovenskega temperamenta, ki se zrcali v odrezavi alpski poskočnosti, globini južnoslovanskega temperamenta, mediteranski milini in panonski otožnosti."

Iz spontanega veseljaškega igranja v prvih povojnih letih na dvorišču družinske gostilne Pri Jožovcu v Begunjah na Gorenjskem sta brata Avsenik v letih 1953-1955 razvila izvirno zasedbo (inštrumentalni kvintet s pevskim duetom ali tercetom) in nov glasbeni izraz, ki je zadobil naziv narodno--zabavna glasba.

V svojih skladbah sta vselej izžarevala prvinsko pristnost in preprostost; kljub temu, da je njuna glasba dosegala čedalje višjo umetniško in profesionalno raven, je njuno skladateljevanje ostalo na ravni žlahtnega glasbenega obrtništva. Kot samouk je Slavko neusahljivo koval melodije, te pa je Vilko, kot akademsko izobražen glasbenik, prefinjeno prirejal za kvintet. Čeprav sta se naslanjala na korenine slovenske ljudske glasbe, sta jih znatno posodobila in jih oplemenitila z izpiljenimi harmonijami in orkestracijami, ki so bile dotlej poznane le na področju zabavne in jazz glasbe. Zato lahko njuno glasbo imamo za enega prvih pojavov world-etno glasbe v Evropi. Da še zdaleč ne gre samo za plesno, pač pa tudi za koncertno glasbo, to so s svojimi mojstrskimi izvajalskimi sposobnostmi dokazali vsi člani Avsenikovega ansambla, ko so stopali na odre prestižnih kulturnih hramov, ki so po navadi namenjeni le resni glasbi. Pri tem nikakor ni mogoče mimo svojevrstnega dosežka: Ansambel bratov Avsenik je trikrat samostojno koncertiral v dvorani Berlinske filharmonije.

Da gre za izjemno obsežen glasbeni pojav, o tem pričajo tudi podatki s področja diskografije. Ansambel bratov Avsenik (ki je danes, se pravi skoraj trideset let po prekinitvi delovanja, še vedno pravi pojem in merilo na tem glasbenem področju) je v štiridesetih letih aktivnega delovanja posnel preko osemdeset albumov (od katerih so dober del dvojni LP-ji), preko dvajset EP plošč in skoraj sto SP plošč, ki so izhajali paralelno za domače in nemško govorno tržišče. Za milijonske prodaje nosilcev zvoka po vsej Srednji Evropi in Ameriki so Avseniki prejeli triintrideset zlatih, dve platinasti in eno diamantno ploščo.

Preko tisoč avtorskih skladb, preko deset tisoč koncertov Ansambla bratov Avsenik, desetine priznanj in odličij od vsepovsod: vse to je bilo že leta 1990 certificirano v Guinnessovi knjigi rekordov.

Poslanstvo igrane Avsenikove glasbe je od leta 2009 v rokah Slavkovega vnuka, harmonikaša Saša Avsenika (r. 1991). Kot predstavnik tretje generacije Avsenikove glasbene družine skrbi, da bi ljudem še naprej ponujal v poslušanje 'klasike' svojega starega očeta, hkrati pa skuša aktualizirati ponudbo svojega ansambla in kuje nove glasbene projekte.

Če pomislimo, da je Avsenikova glasba pred skoraj sedemdesetimi leti stopala svoje prve korake na dvorišču podeželske gostilne, pristala pa na odrih nekaterih najuglednejših srednjeevropskih koncertnih dvoran, je jasno, kako je prehodila izjemno uspešno glasbeno pot. To glasbo danes izvajajo ne samo narodno-zabavni ansambli, temveč tudi godbe na pihala, zbori in simfonični orkestri. Med akademske skladatelje, ki so Avsenikove skladbe aranžirali za klasične sestave, sodijo Bojan Adamič (1912-1995), Jani Golob (r. 1948) in Slavko Avsenik ml. (r. 1958). Vse to dokazuje, da dobiva (kvalitetna) narodno-zabavna glasba zasluženo priznanje. Avsenikove melodije pa so ne samo preživele razne mode in trende, temveč so postale del našega vsakdana; so zvoki, ki nas, zdaj poskočno zdaj otožno, božajo že sedem desetletij in so, navsezadnje (če si priznamo ali ne), del nas samih.

■ ***Alfi Nipič**

Človek, kot je veseli štajerc Alfi Nipič, se najbrž lahko le utrne. Kot zvezda: pojavi se in zasije in človek ga pod tem širnim nebesnim svodom zazna, doživi, a mu kot pojav ostane nekje v podzavesti, češ, to pa je moje nebo, to je ta moj, naš čas. Kajti tako svojo identifikacijo kot svojo posebnost človek hkrati išče in najde tudi v njih, ki ti nekaj na najbolj žlahten način dajejo, ti nekaj sugerirajo in te nekako nevidno obeležijo. Takim ljudem pravimo umetniki. Če pa imajo za seboj res širok krog tistih, ki jih radi poslušajo, gledajo, berejo ali kaj pač, če je to krog intelektualno, socialno in karkoli že izredno velik, da zajema tako univerzitetnega profesorja kot kmetiča nekje v rovtah, potem gre za ljudskega umetnika, kjer ima pridevnik ljudski pač najbolj plemeniti smisel.

Ker je Alfi hkrati pel rock, pop in narodno-zabavno glasbo, pisal besedila in nasploh vseskozi dokazoval izredno glasbeno širino je doma v svoji deželi prejel največje priznanje – estradno nagrado. In prav v času, ko je na popevkarskem področju dosegel domala vse, kar se je doseči dalo, ga je na enem od televizijskih nastopov opazil Slavko Avsenik. Povabil ga je k sodelovanju in nato je bil Alfi član svetovno slovitih Oberkreinerjev skoraj 20 let. Z ansamblom Slavka Avsenik je posnel čez 250 skladb in prejel zato 15 zlatih plošč, od tega eno tudi platinasto.

Nič manj pomembno pa ni, da je ostal ob vseh teh spremembah navznotraj isti stari Alfi z mariborskega Ezleka, docela predan in zaljubljen v svojo Slovenijo in Maribor, kajti tukaj ima svoj »genius loci« od tod mu tako rekoč »kontrolirano poreklo«. Zato pa ga zlasti v mestu, do katerega robov seže vinska trta, cenimo kot rujnega s kontroliranim poreklom.

**Aleksi Jercog

Glasbeni urednik slovenskega programa RAI, publicist in glasbenik Aleksi Jercog se je rodil 10. aprila 1971 v Trstu v slovenski družini.

Po letih študija harmonike je z odliko in pohvalo diplomiral iz zgodovine glasbe na filozofski fakulteti tržaške univerze.

Na podlagi diplomske naloge o zgodovini in repertoarju harmonike je leta 1997 nastala knjiga La fisarmonica – Organologia e letteratura, katere se študentje italijanskih konservatorijev poslužujejo pri izpitu zgodovine in kulture koncertne harmonike. Leta 2004 je izdal monografijo o znamenitem modelu harmonike Super VI Scandalli – Una fisarmonica nella storia. Oba eseja je objavila založba Physa iz Trevisa. Leta 2005 je ob priložnosti 50-letnice prvega Avsenikovega nastopa med Slovenci v Italiji objavil knjigo S pesmijo našo – 50 let ob Avsenikovi glasbi na Tržaškem in Goriškem. Leta 2008, ob 55-letnici Avsenikove glasbe, je po naročilu založbe Avsenik napisal knjigo S polko v svet – Glasbene poti bratov Avsenik, leta 2016 pa za isto založbo dokončal projekt kataloga Avsenikove glasbe, ki je bil objavljen v obsežni knjigi Zlati zvoki – Katalog Avsenikove glasbe 1953-2016. Leta 2017 je na pobudo Mladinske knjige napisal biografijo Slavko Avsenik – Življenje za glasbo.

V letih 1998-2006 je bil sodelavec Primorskega dnevnika v vlogi glasbenega recenzenta. V nadaljnjem so njegove strokovne glasbene članke objavile razne revije, časniki in zborniki. Napisal je tudi predgovore raznim zgoščenkam, koncertne liste in programske knjižice glasbenih nizov. Večkrat ga pokličejo kot žiranta v komisije raznih festivalov, glasbenih tekmovanj in revij.

Leta 1991 je začel s sodelovanjem na slovenskem programu italijanske nacionalne RTV hiše RAI, kjer je kot urednik redno zaposlen od leta 2006. Na Radiu Trst A vodi oddaje Iz domače zakladnice, Jazz odtenki in Z naših prireditev ter urejuje druge glasbene sporede. Leta 2013 je za slovenski TV program RAI napisal scenarij in režiral uspešni dokumentarni film Spomin – Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah. V letih 2016-2020 si je zamislil in uresničil štiri Koncertne sezone Iz domače zakladnice.

Kot harmonikaš in klaviaturist je bil član ansamblov Pomlad, Freeway in Veseljaki, nato pa sodeloval z vokalnim tercetom Kresnice in s pevko Jožico Svete. Od leta 2019 vodi narodno-zabavni ansambel na lastno ime, pri katerem sodelujejo glasbeniki iz čezmejnega prostora Italija-Slovenija-Hrvaška, in igra v skupini Alpenbrass. Je avtor številnih zabavnih in narodno-zabavnih skladb. Občasno deluje tudi kot snemalec in glasbeni producent.

Predstavitev slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije: Mladi talenti

Presentation of Slovenian Musicians from Slovenia and Abroad: Young Talents

PREDSEDUJOČA

Elvira Hasanagić

Sopranistka Elvira Hasanagić je diplomirala in magistrirala na Visoki šoli za glasbo in gledališče ter na Gledališki akademiji August Everding v Münchnu. Je tudi diplomantka Fakultete za družbene vede v Ljubljani, smer komunikologija, tržno komuniciranje.

Že od samega začetka njene profesionalne pevske poti jo kritike, kot tudi mnenje publike in strokovne javnosti, označujejo za enega obetavnejših glasov na operni sceni. V eni od najpomembnejših strokovnih nemških revij *Das Opernglas* so jo za vlogo Lucie v Donizettijevi operi *Lucia di Lammermoor* proglasili za *novo pevko belcanta*, produkcija »Tri sestre« v kateri je sopranistka v Teatro Colón Buenos Aires in Državni operi Berlin pela eno od naslovnih vlog, pa je ameriška strokovna revija *Operawire* proglasila za top 5 opernih produkcij.

Sopranistka Elvira Hasanagić je med drugimi nastopala v Nemški operi Berlin (Deutsche Oper Berlin), Teatro Colon Buenos Aires, Državnem gledališču am Gärtnerplatz v Münchnu, SNG Opera in balet Ljubljana ter Maribor, v Gledališču Prinzregententheater v Münchnu, v Narodnem gledališču v Mannheimu, Državni opereti Dresden. Sodelovala je s pevci svetovnega slovesa: Jose Cura, Placido Domingo, Ramon Vargas, Stefano la Colla in Regula Mühlemann ter dirigenti Zubin Mehta, Ulf Schirmer, James Conlon, Uroš Lajovic in drugimi.

Za njen debi v Verdijevi vlogi Luise Miller (SNG Opera in balet Ljubljana, 2020) je Das Opernglas napisal slednje: „vrhunec večera je bila Elvira Hasanagić v naslovni vlogi...“ ter Dunajski Online Merker: „Elviro Hasanagić je idealna Luisa Miller...“.

Izdala je več plošč v sodelovanju z bavarskim radijskim orkestrom, slovenskim radijskim orkestrom, z Založbo kaset in plošč RTV SLO ter nemškim Deutschland Radio Kultur.

Za umetniške dosežke v letu 2017, ji je mesto Dresden in Nemško društvo za podporo opernih pevcev podelilo naslov:

Mlada umetnica leta 2017 (Nachwuchskünstlerin des Jahres 2017)

Elvira Hasanagić je dobitnica nagrad na nacionalnih in internacionalnih tekmovanjih ter je štipendistka Ministrstva za kulturo RS, DAAD, Nemškega združenja gledališč, Fundacije Yehudija Menuhina, Fundacije Ana in društva Richard Wagner Ljubljana.

Je ustanovaiteljica Stignani Young artists program Imola in Stignani tekmovanja za operne pevce Imola, Italija.

Sodeluje tudi kot redna članica žirij na mednarodnih opernih in solopevskih tekmovanjih.

Od Tolmina do Dunaja

From Tolmin to Vienna

Petra Kovačič*

V svojem kratkem predavanju predstavljam svojo glasbeno pot, ki me je vodila iz majhnega slovenskega mesteca do svetovne prestolnice kulture. Ker ima okolje izjemen vpliv na razvoj osebnosti in miselnosti ter s tem sooblikuje naše življenjske odločitve, se moj prispevek osredotoča na izkušnje iz domačega okolja, ki so mi omogočile bogat umetniški razvoj in me pripeljale v enega boljših svetovnih orkestrov.

***Petra Kovačič, mag. art.**

Petra Kovačič (1990) je začela igrati violino s šestimi leti na Glasbeni šoli Tolmin v razredu profesorja Jurija Križniča. S šolanjem violine je nadaljevala na Srednji glasbeni in baletni šoli Ljubljana v razredu prof. Jerneja Brenceta in hkrati prve izkušnje komorne glasbe pridobivala v razredu prof. Tomaža Lorenza. Po opravljeni maturi je Petra nadaljevala študij glasbe na Univerzi za glasbo in upodabljajočo umetnost na Dunaju, v razredu priznane solistke in pedagoginje prof. Roswithe Randacher. Vseskozi šolanje se je Petra redno udeleževala mojstrskih tečajev, kjer je kot aktivna in pasivna udeleženka pridobivala znanje in izkušnje pri priznanih violinskih pedagogih (M. Frischenschlager, H. Fister, P. Novšak, V. Meljnikov, L. Honda-Rosenberg, P. Vernikov, V. Steude, P. Götzel, M. Šetena).

Po uspešno opravljeni avdiciji je Petra Kovačič od februarja 2016 članica skupine prvih violin Dunajske državne opere in od februarja 2019 polnopravna članica Dunajskih filharmonikov.

Petra je večkratna nagrajenka tekmovanja TEMSIG-a, tako v kategoriji violina kot komorna igra, zmagovalka mednarodnega tekmovanja ‚Etude i skale' v Zagrebu ter nagrajenka mednarodnega tekmovanja Alfredo e Vanda Marcosig v Gorici. Decembra 2009 je Petra prvič koncertno izvedla Koncert za violino in godalni orkester Petra Šavlija s komornim godalnim orkestrom Camerata Labacensis pod vodstvom Marka Muniha.

Poleg službenih obveznosti – opernih predstav, filharmoničnih koncertov in rednega koncertiranja z orkestrom v najpomembnejših dvoranah po svetu (Musikverein, Carnegie Hall, Suntory Hall, Teatro Colon, Gasteig, Elbphilharmonie, Theatre des Champs-Elysees, Berlinska filharmonija...) Petra redno ustvarja tudi kot članica stalnih komornih sestavov in s številnimi priložnostnimi komornimi skupinami.

Petra je redna članica komornega godalnega orkestra Ljubljanskih solistov (od ustanovitve leta 2010), komornega ansambla Wiener Streichersolisten (od leta 2014), ki združuje glasbenike iz orkestra Dunajskih filharmonikov in Dunajskih simfonikov, ter komornega godalnega orkestra Neue Wiener Solisten (od leta 2019). Petra se s sestavoma Ljubljanski solisti ter Neue Wiener Solisten predstavlja tudi kot solistka.

Od leta 2022 je Petra izredna študentka študija psihologije na britanski univerzi The Open University, z željo pridobivanja potrebnega razumevanja mehanizmov človeške psihe za pomoč glasbenikom pri soočanju s pritiski javnega nastopanja ter lastnih pričakovanj.

Moja pot

My Journey

Lucija Krišelj*

V tujino sem odšla iz radovednosti in želje po spremembi okolja. Že ob začetku študija na ljubljanski Akademiji za glasbo sem bila povabljena kot substitutka k sodelovanju z orkestrom Slovenske filharmonije, kjer sem se kmalu po tem tudi zaposlila. Apetit po odhodu v tujino se mi je vzbudil takrat, ko sem opravila avdicijo za mladinski orkester Gustava Mahlerja, s pomočjo katerega sem spoznala glasbenike iz cele Evrope.

Priložnost se je pokazala že proti koncu študija na akademiji, ko mi je moj profesor Primož Novšak predlagal, naj si ogledam možnosti za študij v Zürichu. Sam je kot nekdanji koncertni mojster orkestra Tonhalle v Zürichu dobro poznal mesto in glasbeno sceno, tako da mi je lahko tudi svetoval pri izbiri novega profesorja in podal nekaj praktičnih nasvetov o tem, kako si organizirati življenje v tujem mestu.

S svojimi delovnimi navadami in veliko zavzetostjo sem študij začela odlično, nekaj mesecev po začetku pa sem opravila avdicijo za praktikum v orkestru Tonhalle, kjer so bili zadovoljni z mojim delom in sem po letu dni prejela pogodbo za določen čas. Po priporočilu glasbenikov so me angažirali še v orkestru Züriške operne hiše.

Na poti do uresničitve mojih sanj o redni službi v orkestru Tonhalle pa se je znašlo kar nekaj ovir. Na avdicijah za redno službo namreč nisem imela največje sreče, saj sem se spopadala od težav s tremo do tega, da so hkrati na avdiciji sodelovali boljši violinisti ali pa so bili vsaj na dan avdicije bolje

pripravljeni od mene. Po koncu študija sem se soočila tudi s problemom vize, saj je bil pogoj za bivanje v Švici stalna zaposlitev, potrdilo o vpisu na fakulteto ali pa švicarski ekvivalent s.p. (samostojnega podjetnika).

Profesor dr. med. Horst Hildebrandt, ki je poznal mojo situacijo, me je povabil k sodelovanju v raziskovalno skupino za področje fiziologije igranja na instrument, univerza pa me je za kompenzacijo za vpisnino na doktorat zaposlila kot asistentko na oddelku za godala. Zaradi birokratskih težav pri določanju višine asistentskega honorarja (nisem imela ustrezne izobrazbe) sem vzporedno vpisala še študij glasbene pedagogike, ki sem ga končala v treh semestrih.

Vseskozi sem še naprej preizkušala svojo srečo in živce na avdicijah za glasbenico v orkestru in po spletu okoliščin pristala na delovnem mestu namestnice koncertnega mojstra v ljubljanski SNG Opera in balet. Takrat je Tonhalle ponovno razpisal avdicijo in sem se, predvsem zato, ker je moj partner bival v Zürichu, odločila, da še zadnjič poizkusim. Po več kot letu dni premora od avdicij in koncertov se mi je končno nasmehnila sreča in dobila sem redno službo, ki jo opravljam danes – druga violina tutti v orkestru Tonhalle Zürich.

Ko danes razmišljam o svoji dosedanji poti, seveda vidim, da bi kje lahko ubrala morda kakšno bolj elegantno možnost, vendar kljub temu menim, da sem se v ključnih trenutkih dobro odločila in poiskala kreativne rešitve. Predvsem sem se naučila, da je potrebno poleg talenta in trdega dela znati razmišljati izven okvirjev ter biti spreten v svetu, ki ne pozna tvojih osebnih okoliščin in ne sprejema izgovorov.

I first went abroad out of curiosity and a desire for a change of scenery. At the beginning of my studies at the Academy of Music in Ljubljana, I was invited to join the Slovenian Philharmonic Orchestra as a substitute, and soon after I started working there full time. My appetite for going out of the country was somehow opened up when I auditioned for the Gustav Mahler Youth Orchestra, where I met musicians from all over Europe.

A real opportunity presented itself towards the end of my studies at the Academy, when my professor Primož Novšak suggested that I look into the possibility of studying in Zurich. As a former concertmaster of the Tonhalle Orchestra in Zurich himself, he knew the city as well as the music scene and was able to give me advice on choosing a new professor and some practical tips on how to organise life in a foreign city.

With my work habits and a lot of commitment, my studies began without a hitch, and a few months later I auditioned for an internship at the Tonhalle

Orchestra. They were happy with my work and after a year I got a fixed--term contract. On the recommendation of the musicians, I was also engaged by the Zurich Opera Orchestra.

However, there were a few obstacles between me and my dream of a regular job in the Tonhalle Orchestra. From difficult problems with stage fright to the fact that there were always better violinists auditioning (or at least better prepared than I was on the big day), I was not very lucky in the auditions for the full-time job.

I was also faced with the problem of a visa after I finished my studies, as I would have needed a permanent job, a certificate of enrolment, or the Swiss equivalent of a sole proprietorship to stay in the country. A professor and Doctor of Medicine, Horst Hildebrandt, who knew about my situation, invited me to join a research group, working on the physiology of playing an instrument, and the university in turn hired me as an assistant professor in the string department to offset the tuition fees for my PhD. Due to the bureaucratic difficulties in determining my fees (I did not have the right training), I enrolled in a parallel course in music pedagogy, which I completed in three semesters.

During all this I was still trying my luck and nerves with orchestra auditions and by an interesting set of circumstances, I landed a job as deputy concertmaster at the Ljubljana Opera. Soon afterwards, the Tonhalle had called for auditions again and, mainly because my partner was staying in Zurich, I decided to give it one last try.

After more than a year off from auditions and concerts, luck finally smiled on me and I got the job I have today – second violin tutti in the Tonhalle Zürich.

When I reflect on my path today, I can see where I could have perhaps taken a more elegant solution, but I believe that I made good decisions and looked for creative solutions at crucial moments. Above all, I have learnt that alongside talent and serious work, you need to be able to think and to cope in a world that does not know your personal circumstances and does not accept excuses. All this knowledge has made me more resiliant and I am ready to take on new adventures.

■ ***Lucija Krišelj**

Diplomirala je iz violine na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani v razredu Primoža Novšaka, nato pa je študij nadaljevala s solistično specializacijo pri Andreasu Janke na Visoki šoli za umetnost v Zürichu. Nekaj let pozneje

je na omenjeni fakulteti diplomirala iz področja glasbene pedagogike v razredu Fränzi Frick. Pod mentorstvom prof. dr. med. Horsta Hildebrandta je raziskovala tudi področje fiziologije igranja na inštrument in leta 2021 diplomirala še na oddelku za Fiziologijo glasbe.

Svoje znanje in izkušnje je predajala tudi mlajšim generacijam. Tako je že med študijem delovala kot asistentka na Visoki šoli za umetnost v Zürichu, dodatno pa je kot profesorica violine poučevala na Umetniški gimnaziji v Wattwilu.

Kot solistka je doslej nastopila z Orkestrom Tonhalle-Zürich, Züriškim komornim orkestrom, Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana, Orkestrom SNG Maribor, Komornim orkestrom Univerze v Zürichu, Komornim godalnim orkestrom Akademije za glasbo, Simfoničnim orkestrom Univerze v Ljubljani, Orkestrom Slovenske vojske ter Harmonikarskim orkestrom Akademije za glasbo.

Redno sodeluje v komornih sestavih s priznanimi umetniki, kot so Wolfram Christ, Quirine Viersen, Ivan Monighetti, Guy Braunstein, Wolfgang Boettcher, Hendrik Heilmann in Richard Octaviano Kogima.

Od leta 2011 do 2013 je bila članica Mladinskega orkestra Gustava Mahlerja. Kasneje je uspešno opravila avdiciji za orkestrsko akademijo Dunajskih filharmonikov (2015 in 2016), od januarja 2018 pa je članica orkestra festivala Menuhin, ki deluje v Gstaadu pod taktirko Jaapa van Zwedna.

Lucija Krišelj vse od leta 2016 redno sodeluje s švicarskim orkestrom Tonhalle-Zürich, kjer je od leta 2021 redno zaposlena kot violinistka tuTtistka. Z orkestrom se je pod taktirko umetniškega vodje Paava Järvija udeležila številnih turnej in gostovanj po Evropi in Aziji.

V času študija v tujini je prejemala štipendijo fundacij Zangger-Weber in Elsy Meyer. Je prejemnica Prešernove nagrade Akademije za glasbo za izjemne študijske dosežke.

Lucija Krišelj graduated in violin at the Academy of Music, in the class of Primož Novšak, and then went on to specialise as a soloist with Andreas Janke at the Zurich University of the Arts. Later she graduated in music pedagogy from the same institution, in the class of Fränzi Frick. Under the mentorship of Prof. Dr. Med. Horst Hildebrandt, she researched the physiology of playing an instrument and thus graduated in 2021 in the Department of Music Physiology. During her studies, she also worked as a teaching assistant at the Zurich University of the Arts and additionally taught violin at the Wattwil Art High School. As a soloist, she has performed with the Tonhalle-Zürich Orchestra, the Zurich Chamber Orchestra, the RTV Ljubljana Symphony Orchestra, the Orchestra of the Slovene National Theatre Maribor, the Chamber Orchestra of the University of Zurich, the Chamber String Orchestra of the Academy of Music, the Symphony Orchestra of the University of Ljubljana, the Slovenian Armed Forces Orchestra, and the Harmonica Orchestra of the Academy of Music.

She regularly participates in chamber ensembles with renowned artists such as Wolfram Christ, Quirine Viersen, Ivan Monighetti, Guy Braunstein, Wolfgang Boettcher, Hendrik Heilmann and Richard Octaviano Kogima.

From 2011-2013 she was a member of the Gustav Mahler Youth Orchestra, and in 2015 and 2016 she successfully auditioned for the Vienna Philharmonic Orchestral Academy. Since January 2018 she has been a member of the Gstaad-based Menuhin Festival Orchestra under the baton of Jaap van Zweden. Since 2016 she has been working regularly with the Tonhalle-Zürich Orchestra in Switzerland, where she has been employed as a violin tuttist since 2021. She has toured and performed in Europe and Asia with the orchestra under the baton of artistic director Paavo Järvi.

During her studies abroad she received a scholarship from the Zangger-Weber and Elsy Meyer Foundations. For her outstanding achievements during her studies she was awarded the Prešeren Prize by the Academy of Music.

Glasbena izobrazba v Sloveniji

Music Education in Slovenia

Iztok Hrastnik*

Vse se je začelo že v mali šoli, ko sem obiskoval glasbeno pripravnico v glasbeni šoli. Želel sem si igrati kitaro in starši so mi to omogočili. Kasneje sem začel tudi violino in z obema inštrumentoma opravil nižjo glasbeno šolo. Ne vem kako točno je bilo takrat z glasbeno izobrazbo v Sloveniji, vendar za moje starše, ki so bili revni, glasbena šola ni bil tako nemogoč strošek. Mogoče je bila celo za drugega otroka glasbena šola brezplačna. Nas je bilo kar precej. Glasbena šola je praktično vsem otrokom dostopna, ne vem kako bi jaz sicer prišel do glasbene izobrazbe in sploh sem, kjer sem danes.

Na Dunaju, na primer, je veliko premalo glasbenih šol, zato je tudi več privatnega poučevanja, kar pa vse skupaj precej zakomplicira. Glasbeni pouk ni razdeljen na šest letnikov in izraz „opravljena nižja glasbena šola“ ne obstaja. Otroci v glasbenih šolah nimajo pouka teorije, če pa že, pa zelo pozno in malo. To, kar se v Sloveniji o glasbeni teoriji naučimo v srednji glasbeni šoli, se v Avstriji učijo šele pri študiju. Izjemna prednost za slovenske glasbenike.

Zelo sem hvaležen, da je glasbeno šolstvo meni, enemu kmetu z dežele, omogočilo tako izobrazbo. Neverjetno je, koliko je takih primerov po svetu.

Resno delo se je zame začelo, ko sem preklopil na kontrabas in se vpisal na srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani, danes KGBL. S profesorjem Zoranom Markovićem sva se zelo dobro ujela in ne morem si predstavljati, da bi mi lahko kdo drug dal toliko znanja kot on.

V času srednje šole in študija sem bil ves čas aktiven. Vedno sem se udeležil slovenskega tekmovanja TEMSIG, saj sem tako imel cilj pred seboj in je zato priprava potekala zelo usmerjeno. Vsaka izkušnja, tudi slaba, pripomore k napredku. Večkrat sem nastopal na recitalih v okviru Glasbene Mladine ljubljanske, Mladi virtuozi, solo koncerti z orkestri po Sloveniji, se udeležil seminarjev v tujini pri priznanih profesorjih, sodeloval z mednarodnimi mladinskimi orkestri in se kmalu tudi zaposlil v Simfoničnem orkestru RTV Slovenija. Ker pa sem bil še mlad, sem poskušal še dalje, izgubit nisem imel kaj. Po nekaj neuspešnih avdicijah v orkestrih svetovne špice, pa mi je na Dunaju kar uspelo. Težko je reči zakaj, saj je nešteto dejavnikov, ki vplivajo na tak dogodek, kot je avdicija. Za začetek, kako je kandidat pripravljen. Je namenil dovolj časa vedenju, ali je samo v štirinajstih dneh skupaj spravil ves program. Psihična pripravljenost zahteva čas. Nastopanje pred znanci, prijatelji in profesorji zelo dobro koristi pripravi na avdicijo. Pa vseeno ni na avdiciji nič določeno. Morda slab dan, neprespanost, ali slabo vreme vplivajo na nastop. Mogoče kljub dobremu igranju ta hip ne ustrezaš članom žirije, ali je konkurenca prevelika. Absurdno pa je, da lahko ena avdicija tako močno spremeni življenje posameznika.

***Iztok Hrastnik**

Glasbeno pot je začel s kitaro in violino, kasneje nadaljeval s kontrabasom in diplomiral leta 2009 pri profesorju Zoranu Markoviću v Ljubljani.

V času izobraževanja je Iztok dosegal številne nagrade na tekmovanjih v Sloveniji in v tujini.

Kot solist je nastopil s simfoničnim orkestrom Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana, Celjskim godalnim orkestrom, simfoničnim orkestrom Slovenske Filharmonije, z orkestrom ljubljanske Opere, z orkestrom Baden-Baden Philharmonie, ter s simfoničnim orkestrom RTV Slovenija.

Recitali v ciklu Mladi virtuozi, Glasbene mladine ljubljanske in Akademije za glasbo Ljubljana so Iztoku omogočili neprekinjen glasbeni razvoj, ki pa ga je še dodatno izoblikoval na glasbenih seminarjih pri svetovno priznanih kontrabasistih: Alberto Boccini, Jane Saksala, Josef Niderhammer, Klaus Stoll, Joel Quarrington...

Igranja v orkestru se je začel učiti že kot otrok, v času študija sodeloval v orkestru Akademije za glasbo Ljubljana, simfoničnem orkestru Slovenske Filharmonije, mednarodnem mladinskem orkestru Gustav Mahler in drugih, poklicno pot pa je začel v Simfoničnem orkestru RTV Slovenija, kjer je nekaj let nastopal kot solo-kontrabasist.

Iztok je od leta 2011 član znamenitega orkestra Dunajske državne opere/ Dunajske Filharmonije. Kljub intenzivnemu delu v orkestru veliko časa nameni tudi komorni glasbi.

Flavta in jaz

The Flute and I

Foto: Iniš Oirr Asano

Ema Bajc*

Moja glasbena pot me je do danes popeljala skozi čudovite trenutke, ki so me oblikovali v glasbenico, umetnico in me vedno znova inspirirali, da se še naprej razvijam ne le v flavtistko temveč predvsem v ambasadorko glasbene umetnosti. V nekaterih trenutkih celo v glasbeno ambasadorko Slovenije v tujini. Trenutno živim v Bremnu, kjer sem članica Bremenske Filharmonije pod umetniškim vodstvom dirigenta Marka Letonje.

Po maturi na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani sem svoje šolanje nadaljevanja na Johannes Gutenberg univerzi v Mainzu v Nemčiji, ki me je naučila strukture in disciplinirnega dela. Poglobila sem odnos do tradicije klasične glasbe in spoznala, da je poklic glasbenika enakovreden poklic vsem ostalim poklicem ter družbi še kako potreben.

Vseeno to zame ni bilo dovolj, želela sem stopiti tudi izven klasičnih okvirjev zato sem svoj podiplomski študij nadaljevala v Amsterdamu, ki je tako rekoč središče inovativnosti in kjer je preplet različnih umetnosti videti na vsakem koraku. Menim, da je razlog za to zagotovo tudi v tem, da država podpira mlade še ne uveljavljene glasbene podjetnike. Z dobro vizijo in načrtom za izpeljavo projektov tako vzpodbujajo k razvoju kulture.

Dobri pogoji in visoka kvaliteta trga pa omogočata tudi vedno večje zanimanje mladih za nizozemske umetniške univerze in posledično tudi vsakoletni večji vpis študentov.

Ko sem sama opravljala sprejemne izpite za podiplomski študij, ki so trajali več dni, je bilo prijavljenih več sto odličnih flavtistov. Zato sem bila še toliko bolj vesela enega izmed treh mest v razredu Kersten McCall-a, solo flavtista Kraljevega orkestra Concertgebouw.

V Amsterdamu sem bila več let priča različnim umetniškim zvrstem z visoko svetovno kvaliteto tako v slikarstvu, operi, baletu, jazz-u in klasični glasbi, kot tudi v projektih v katerih delujejo mladi, ki razvijajo interdisciplinarne projekte in odkrivajo nove, bolj učinkovite načine za umestitev umetnosti v sodobno družbo.

Poleg poustvarjanja klasične glasbe sem imela možnost poustvariti drugačne, nove inovativne projekte. Udeležila sem se projekta evropske komisije za mlade podjetnike, kjer so med drugim predavali vodilni profesorji managementa v glasbi, kot je naprimer Dr. Frans Brouwer. Skupaj s pridobljenim znanjem magistrskega študija in evropskega projekta managementa, sem po dveh letih sodelovanja z baletnimi solisti Nizozemskega nacionalnega baleta na oder postavila svoj prvi izobraževalni koncert za mlade »Through dreams to music«. Temu so sledili še drugi projekti v obliki komornih zasedb interdisciplinarne narave v sodelovanju z glasbeniki in umetniki različnih smeri.

V letu, ko je svet prevladala pandemija, sem postala članica dveh mladinskih orkestrov: Gustav Mahler Youth Orchestra (GMJO) in European Union Youth Orchesta (EUYO).Tako se mi je izpolnila velika želja. Žal pa so bili zaradi zaprtja vseh kulturnih dejavnosti v času pandemije odpovedani vsi koncerti. Orkester evropske unije (EUYO) je leta 1976 ustanovil Claudio Abbado. V orkestru lahko sodelujejo vsi,ki so uspešno opravili avdicijo v eni izmed 27 držav evropske unije. Na avdicijo se vsakoletno prijavi več tisoč glasbenikov in le izbrani zastopajo svojo državo. EUYO je izjemna priložnost za mlade glasbenike, da nastopijo v najboljših koncertnih dvoranah Evrope pod taktirko uveljavljenih dirigentov in da med seboj spletejo mednarodne vezi, ki trajajo vse življenje.

V treh letih članstva v orkestru sem sodelovala z dirigenti kot so Vasily Petrenko, Ivan Fischer, Sasche Goetzel, Pekka Kuusisto. Nastopala sem na odrih v Hamburgu, Amsterdamu, Bolzanu, Ferarri, Benetkah in mnogih drugih. Med vsemi koncerti pa mi bo za vedno najbolj ostal v spominu koncert v dvorani Concertgebouw v Amsterdamu, kjer je bila prisotna tudi nekdanja kraljica, danes princesa Beatrix, ki nam je po koncertu namenila posebno pozornost. Druženje je bilo nepozabno.

V tujini se dobro zavedajo pomena izobraževanja študentov instrumentalistov. Izkušnje, ki jih mladi glasbeniki dobimo preden vstopimo v profesionalne orkestre, so izjemno pomembne. Znanja, ki sem ga pridobila kot redni substitut v Kraljevem Concertgebouw Orkestru, v Concertgebouw Chamber Orchestru, v Gürzenich Orchestru Köln in mnogih drugih, se ne da pridobiti na akademiji, za štirimi stenami učilnice ali na predavanju.

Ne le obvladanje svojega instrumenta, temveč tudi razvoj projektov, različni inovativni pristopi so tisto, kar kulturo, v koraku s časom, približa občinstvu. Brez pravega zavedanja o pomembnosti kulture v družbi in s tem

Foto: Daniel Dittus, EUYO

tudi finančne podpore države, projekti mladih ostanejo le ideja, kultura pa se z njimi ne razvija in se vedno bolj oddaljuje od svoje publike. Glasbena umetnost postaja del elitne družbe, kar pa nikoli ni bil njen namen.

- ***Ema Bajc**

Svojo glasbeno pot je začela v Ljubljani, v njenem rojstnem mestu. Javnosti se je prvič predstavila pri trinajstih letih s solo koncertom s Slovenskim komornim filharmoničnim orkestrom. V tistem trenutku se je zaljubila v oder in svojo karierno pot posvetila glasbi.

Po končani Srednji glasbeni šoli v Ljubljani pod mentorstvom prof. Nataše Paklar je svoje izobraževanje nadaljevala na dodiplomskem študiju v Nemčiji pod mentorstvom prof. Dejana Gavrića in podiplomskem študiju na Conservatorium van Amsterdam pod mentorstvom prof. Kersten McCalla.

Skozi leta je nastopala v širokem spektru mladinskih in profesionalnih orkestrov; Junge Norddeutsche Philharmonie v Nemčiji, Philharmonisches Staatsorchester Mainz, Wiesbaden Staatstheater, Gürzenich Orchester Köln. Je stalna substitutka v kraljevem orkestru Concertgebouw, komornem orkestru Concertgbebouw ter orkestru severne Nizozemske (Noord Nederlands Orkest) na Nizozemskem. V letu 2017 je svojo kariero nadgradila s svojim prvim nastopom v Evropskem mladinskem orkestru (European Youth Orchestra). Od leta 2020 do 2022 je bila članica Mladinskega orkestra Gustava Mahlerja (Gustav Mahler Youth Orchestra) in Evropskega mladinskega orkestra (European Youth Orchestra). Julija letos je postala članica Bremenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Marka Letonje.

Ema Bajc began her musical journey in her hometown of Ljubljana. She played her first open performance at thirteen, collaborating as a soloist with the Slovenian philharmonic chamber orchestra. It was at that moment that she discovered her true calling and decided to embark on a career in music. After completing her musical high school studies in Ljubljana under the mentorship of prof. Nataša Paklar, she continued her education abroad, completing her bachelor studies in Mainz, Germany under the mentorship of prof. Dejan Gavrić and her masters studies at the Conservatorium van Amsterdam under the mentorship of prof. Kersten McCalla.

Throughout the years Ema has performed with a specter of youth and professional orchestras, including the German Junge Norddeutsche Philharmonie, Philharmonisches Staatsorchester Mainz, Wiesbaden Staatshteater, and Gürzenich-Orchester Köln. She performs as a regular substitute in the Royal Concertgebouw orchestra, the Concertgebouw Chamber Orchestra, and the North Netherlands Orchestra (Noord Nederlands Orkest). In 2017 she performed for the first time in the European Youth Orchestra. In the years 2020 to 2022 she has performed with the Gustav Mahler Youth Orchestra and the European Youth Orchestra. As of July 2022, she is a member of the Bremen philharmonic under the leadership of conductor Marko Letonja.

Izdajatelj in založnik
Svetovni slovenski kongres
Slovenian World Congress
Linhartova c. 13, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel: +386 1 24 28 550
e-pošta: info@slokongres.com
spletna stran: www.slokongres.com

Odgovorna urednica
Sonja Avguštin Čampa

Urednica
Nina Frlan

Grafična priprava
Benjamin Pezdir s.p.

Organizator konference
Svetovni slovenski kongres

v sodelovanju z
Glasbeno matico Ljubljana in
Glasbenonarodopisnim inštitutom ZRC SAZU

Konferenco so omogočili
Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
Glasbena matica Ljubljana
ZRC SAZU

Častni pokrovitelj
Predsednik SAZU, akad. prof. dr. Peter Štih

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 122496003
ISBN 978-961-6700-36-8 (PDF)